

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnji Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 3 (13.536)

Trst, četrtek, 4. januarja 1990

Ob trditvah, da je komunizem v Romuniji dokončno pokopan Romunska vojska bo bedela nad pridobitvami revolucije

Sodili bodo le tistim partijcem, ki so bili najožji sodelavci Ceausesca Polemika o »nespontani« revoluciji se je umirila - Zanimanje Evrope

BUKAREŠTA — »Komunistična partija Romunije je izginila, umrla je naravne smrti.« To je včeraj izjavil član fronte narodne enotnosti Silivu Brucan, ki je bil v preteklosti celo komunistični senator, preden je padel v nemilost. V intervjuju, ki ga je dal sovjetskemu partijskemu glasilu Pravda, je Brucan bil še ostrejši. »Danes smo prepričani, da so v Romuniji koncepti, kot sta socializem in komunizem, nesmiselni, saj smo imeli državno strukturo fevdalnega tipa, ki se je približevala absolutni monarhiji.« »Govoriti danes o značilnostih socialistične države nima torej nobene pomena.« Po njegovih trditvah je KP Romunije ostala izven sedanega revolucionarnega vrenja, ker se je v bistvu istovetila s Ceausescem.

S tega vidika je torej razumljiva včerajšnja izjava glasnika fronte narodne rešitve, da so aretirali le nekatere člane romunskega politbiroja, in ne vseh, kot so napovedali predsednočnjim. Za zapahi so se torej znašli le tisti najožji sodelavci conducatorja, ki so neposredno krivi za »komunistični fevdalizem«. Po ocenah romunskega antropologa Mihaija Popa Romunija ni bila nikoli zares komunistična, komunizem je z bajoneti vsilila Sovjetska zveza po koncu 2. svetovne vojne. Pred vojno Romunija za razliko od drugih vzhodnoevropskih držav (ČSSR in NDR) ni imela niti pravega delavskega proletariata, ta je nastal šele po vojni s prisilno industrializacijo in z odvzedom zemlje kmetom. Seveda Romuni sedaj idealizirajo predvojne razmere, se zavzemajo za razvoj male industrije in obrti ter za ponoven vzpon zasebnega kmetijstva.

Po vsem sodeč se nova oblast ne boji več restavracije komunističnega režima. Vojska je tudi včeraj poudarila

svojo lojalnost fronti narodne rešitve. Vojska bo še vedno bedela nad pridobitvami revolucije in se ne bo vrnila v vojašnice. Pristaše bivšega diktatorskega režima so po trditvah načelnika romunskega generalštaba Vasiliija Ionela v glavnem onespobili, skrivala bi se le še peščica najbolj zagriženih. Trditve o 30 tisoč pripadnikov securitate, ki naj bi v Karpatih pripravljali protiofenzivo in gverilsko vojskovanje, so po Ionelovih trditvah gola izmišljotina. Govoric v teh dneh ne manjka. Tako se je včeraj razširila vest, da so številni pripadniki tajne policije že na varnem v Izraelu, ker so bili židovskega rodu. General Ionel je tudi poudaril, da je bila vojska vedno na strani ljudstva. V Temišvaru so se agenti securitate vrinili v vojaške vrste in streljali na množico, da bi vojsko ločili od ljudstva. Armada poudarja torej svojo vlogo v revoluciji in hoče aktivno sodelovati v politični prenovi države v pričakovanju spomladanskih volitev.

Medtem se je nekoliko umirila polemika ob francoskih novinarskih vesteh, da revolucija ni bila spontana, temveč vodena, da so fronto narodne rešitve ustanovili že pred šestimi meseci. Fronto so lahko tudi res ustanovili pred šestimi meseci, če pa se ne bi uprlo ljudstvo v Temišvarju in Bukarešti, bi bil Ceausescu še vedno romunski conducator.

Evropo pa bolj zanima, kakšen bo politični razvoj v Romuniji. Predsednik francoskega parlamenta Laurent Fabius v Bukarešti ni skoparil s hvalnicami novim voditeljem, romunsko revolucijo je celo primerjal francoski. Vsak čas bi moral prispeti zunanji minister SZ Ševardnadze, februarja pa pričakujejo prihod zunanjega ministra ZRN Genscherja.

Casella je še živ

Ugrabitelji so naslovili staršem Cesara Caselle to fotografijo, iz katere je razvidno, da je bil fant še pred dnevi (na dnevniku je namreč vest o slabosti nogometaša Manfredonie) živ in zdrav (Telefoto AP)

NA 12. STRANI

Na sedežu papeškega veleposlaništva se mrzlično nadaljujejo pogajanja z ZDA Množica se je zbrala pred nunciaturo Zahteva takojšnjo izročitev Noriege

PANAMA — Na stotine prebivalcev, ki so se oblekli v bele obleke, se je sinoč zbralo pred sedežem vatičanske nunciature v Panami. Že v prvih popoldanskih urah je gibanje cruzada civilista preklalo demonstracijo, ki bi se bila morala zaključiti prav v Avenidi Balboa, v neposredni bližini sedeža papeškega veleposlaništva.

Proti poldnevu se je namreč razširila vest, da bi lahko že do večera izročili Noriego Panami in nato Američanom, to pa je vzbudilo veliko pričakovanje v mestu, kjer vsakdanje življenje še ni popolnoma utečeno in se na ulicah še premikajo patrolje ameriških vojakov. V večernih urah je napetost postopoma naraščala in je morala vlada demantirati vest, da naj bi sam predsednik Endara povabil množico, da povleče »antikrista« (tako so prekrstili Noriego) in nunciature, ki je na črnem spisku že zaradi tega, ker je nudi zavetišče bivšemu diktatorju.

Zastopniki ZDA, Paname in Vatikana so že pred sinočnjim posepšili pogajanja za izročitev generala Noriege, ker so se bali, da bi se lahko demonstracija sprevrgla v nove nered. Noriega je

tudi psihološko menda precej na psu in bi lahko klonil vsak čas. Nuncij Jose Sebastian Laboa mu je prepovedal sleherni stik z ljudmi, ki živijo v nunciaturi, vzeli pa so mu tudi televizor. Pogovarja se lahko le z osebami, ki se ukvarjajo z njegovim primerom in ga skušajo pregovoriti, naj se sam preda ameriškim oblastem.

Glasnik Bele hiše Fitzwater je včeraj dejal, da bi se ZDA ne uprle, ko bi Noriegi nudila azil kak tretja država, vendar ostaja še vedno odprto vprašanje izročitve Američanom, če ga bo Vatikan dejansko predal Panami. Panamske oblasti se namreč trudijo, da bi našle kak diplomatski ovinek, ki bi jim pomagal kršiti zakon, po katerem naj ne bi obstajala možnost izročitve panamskih državljanov ZDA.

Panama ima vsekakor tudi dodatne zunanjepolitične skrbi, kot dokazujejo izjave zunanjega ministra Julia Linareza, ki je dejal, da bi lahko država vpoklicala svoje veleposlanike iz Kube, Nikaragve in Libije, ker so te države podpirale Noriegeov režim in še sedaj nasprotujejo vladi predsednika Endare.

Arhivski posnetek nuncijskega Laboe na obisku pri papežu Janezu Pavlu II. (AP)

»Afera Weizman« še vedno buri politično ozračje v Jeruzalemu

JERUZALEM — Politično ozračje je v Izraelu tudi po kompromisni rešitvi »primera Weizman« skrajno napeto. Pravosodni minister Dan Meridor je zahteval preiskavo, ki naj ugotovi, če je imel Weizman res stike s PLO. Laburistični minister za znanstvene raziskave pa si ne dela prevelikih skrbi. Včeraj je Weizman odpotoval v Moskvo, kjer se bo med drugim sestel tudi s sovjetskim voditeljem Gorbačovom.

Medtem pa se stopnjuje tudi polemika glede nasilne represije mirovniških manifestacij v Jeruzalemu. Celotna funkcija izraelskega zunanjega ministrstva so morali priznati, da je policija postopala skrajno surovo in nesmotrno, ker se je znesla tudi nad evropskimi mirovnikmi. Minister Haim Bar Levi je izrazil obžalovanje, da je neka Italijanka v neredih izgubila oko, ko je curek iz vodnega topa razbil hotelsko šipo, za katerim je gledala manifestacijo. Izraelska levica pa je zadovoljna, ker so mirovnikmi premostili nacionalne in verske pregrade in dokazali, da je dialog uresničljiv.

Na včerajšnjih tekmah italijanskega nogometnega pokala Zasluzene zmage favoriziranih domačinov

RIM — Včeraj so odigrali prve tekme četrtfinalnih skupin italijanskega nogometnega pokala. Na treh srečanjih so zasluženo slavili favorizirani domačini, v Messini pa je domači drugoligaš v blede tekmi izenačil z Atalanto z 0:0. Roma je gladko s 3:0 premagali Ascoli, a razlika v golih bi lahko bila dosti večja, saj se je Ascoli izkazal za zelo skromno ekipo. V Bologni so v slabi tekmi domačini s 3:2 premagali Fiorentino brez Baggia, v Genovi pa je zelo okrnjena Sampdoria z veliko težavo odpravila drugoligaša Pescara. Srečanja drugega kola bodo v sredo, 10. t. m.

Posticipirano srečanje A lige med Milanom in Verono pa so prekinili v 28. minuti zaradi megle, ni pa znano, kdaj bodo to tekmo sploh odigrali.

Na sliki: zadetek Zahodnega Nemca Waasa, s katerim je Bologna poviedla proti Fiorentini.

Danes se bosta v Latcheju sestala Mitterrand in Kohl

PARIZ — Zahodnonemški kancler Helmut Kohl bo danes na nekajurnem obisku v Franciji, kjer se bo sestel s francoskim predsednikom Francoisom Mitterrandom. Predsednik ga bo sprejel na svojem domu v Latcheju, kar je prava redkost in obenem javno potrdilo, da so v tem trenutku odnosi med obema državama še posebno dobri.

Vendar ne gre izključno za dobrososedske odnose, pač pa za mrzlično izmenjavo mnenj in načrtov evropskega obsega v času, ko se politični ustroj celine tako naglo spreminja.

Po odpravi berlinskega zidu so se odprla nova političnogospodarska obzorja, ki jih ne bo mogoče spregledati med preurevanjem Evrope dvanajstere. Francoski predsednik Mitterrand je tako že pred časom namignil, da bi morali sestaviti evropsko konfederacijo, v kateri naj bi bile zaobjete vse države od Atlantika do Urala.

Mitterrand in Kohl sta se od oktobra do danes sestala že nekajkrat, na današnjem neuradnem sestanku pa bi morala razpravljati predvsem o bodočnosti zavezništva, predvsem pa o tem, če in kako se bosta združili obe Nemčiji in v kakšni meri bi to lahko vplivalo na razvojne načrte ES.

Francoski predsednik je dejal, da gre seveda za vprašanja, ki jih ne bo mogoče razrešiti z nekajurnim pogovorom, vendar je izrazil prepričanje, da jih bosta s kanclerjem Kohlom vsaj okvirno načela. Izmenjava mnenj je v tem mrzličnem političnem trenutku še posebno nujna, saj je tudi sovjetski predsednik Gorbačov že namignil na sklicanje nove helsinške konference, s čimer se Mitterrand popolnoma strinja. Francoski predsednik je namreč prepričan, da bo mogoče evropsko konfederacijo uresničiti prav v sklopu že obstoječih, a primerno prilagojenih helsinških dogovorov.

Širom po Jugoslaviji beležijo splošno 30-odstotno pocenitev blaga Prvi delovni dan po novoletnih praznikih preizkusni kamen za novo vrednost dinarja

LJUBLJANA — Denominacija in konvertibilnost dinarja sta trenutno temi, ki zanimata večino Jugoslovancev. Prvo doživiš že na avtocesti, ko ob izhodu ne zahtevajo več tristo dvajset tisoč, temveč preprosto dvanajset dinarjev. Izginile so štiri ničle, vse je postalo preprostejše.

Resnična sprememba pa je seveda v konvertibilnosti in torej svobodni menjavi dinarja v tuje valute in narobe. Toda pri tem se zatika. Pa ne zaradi Markovičevega programa ali podobnih zapletenih ekonomskih odnosov. Ne, temveč zato, ker so banke izbrale sredo (prvi delovni dan po novoletnih praznikih), da opravijo interne račune, pregledajo poslovanje in obračunajo obresti. To počno že nekaj let po vsej Jugoslaviji. Zaradi tega sta bili v Ljubljani odprti samo dve bančni okenci, finančne operacije pa so poleg tega opravljali še na pošti. Po večdnevem prazničnem premoru je bila seveda pred tako redko posejanimi okenci gneča, ki pa z novim finančnim sistemom ni imela nič opraviti. V praksi je to pomenilo, da si se najprej odpravil v Ljubljansko banko, ki je bila zaprta, v menjalnici Maksimarketa so seveda delali, toda niso imeli denarja, ker je bila banka zaprta, zgodba pa se je ponovila v sosednji menjalnici Kompassa. V centralno pošto sploh ni bilo mogoče prodreti, toliko je bilo ljudi, ki so želeli dvigniti denar. Zadeva se uredi šele v hotelu, kjer portir ljubeznivo opravi tudi take posle.

Vendar na obeh okencih dežurnih bank ni bilo prehude gneče. Predvsem je večina ljudi tujo valuto prinesla, nekateri pa so menjali svoje dinarje, večinoma v marke, za kar si je banka zaračunala dvoodstotne obresti.

Veliki gospodarsko-finančni preskok se je torej pričel brez hudih pretresov in emocij, kar pomeni več stvari, predvsem zaupanje v prvo potezo Markovičevega stabilizacijskega programa. Dejstvo je, da vlada razpolaga z velikimi valutnimi rezervami in da vsaj za zdaj ni nobenega dvoma, da bo dinar v resnici konvertibilen in da bo povsod po svetu mogoče s sedmimi dinarji kupiti marko oziroma ustrežno količino drugih konvertibilnih valut.

Zato tako malo valutnih operacij v Ljubljani, pa tudi v Zagrebu, od koder poroča »Zagrebačka banka«, da so prvi dan praktične dinarske konvertibilnosti občani kupili komaj okrog 40.000 zahodnonemških mark.

Naslednji korak bi morala biti stabilizacija cen. Prve spodbune vesti prihajajo iz vseh krajev. Večja podjetja namreč napovedujejo 20 do 30-odstotno znižanje cen. Največja zagrebška veleblagovnica NAMA bo znižala ceno konfekcije za 30 odstotkov, da bi se znebila prevelikih zalog. Za enak odstotek je znižal cene »Rade Končar«, ki izdeluje gospodinjske aparate. O 20-odstotnih pocenitvah poročajo tudi iz Sarajeva in od drugod. Ta znižanja so logična, normalna in predvidljiva. Torej gre za od-

stotek, ki so ga trgovska podjetja in industrija avtomatično vračunali v ceno pričakovane inflacijskega skoka. Če pa inflacijskega skoka ni, se zaostri konkurenčni boj, denarja je malo in za kupca se je treba potegovati. Predvsem z znižanjem cen, za kar je treba narediti veliko reklame.

Seveda se bo v prihodnjih dneh pokazalo, ali gre že za pravi protiinflacijski val, saj je včeraj veljalo tudi za trgovine enako pravilo kot za banke. Velika večina prodajal po vsej Jugoslaviji je bilo zaprtih zaradi rednih letnih inventur, odprte pa so po veliki večini zapisale cene v novih, težkih konvertibilnih dinarjih, torej brez štirih ničel.

Danes bodo v Sloveniji v obtoku prvi novi bankovci, in to za 50 in 200 dinarjev, v kratkem bo v prometu tudi kovanec za 1 dinar. Bankovce je Narodna banka že prejela in jutri jih bodo izdajali pri bančnih okencih. Seveda pa bodo stari bankovci normalno v obtoku do konca leta.

Ameriški veleposlanik v Beogradu Warren Zimmerman je v intervjuju za Glas Amerike izjavil, da ZDA pozdravljajo sklep jugoslovanske vlade o konvertibilnosti dinarja in o drugih ukrepih, ki naj bi povedli Jugoslavijo v tržni gospodarski sistem. Izrazil je tudi pričakovanje, da bo prišlo do političnega pluralizma, tako da bodo na volitvah lahko nastopile različne stranke. Ameriški veleposlanik je še posebej poudaril vlogo predsednika Anteja Markoviča.

BOGO SAMSA

Neonacizem se prebujata tudi v NDR

BERLIN — Sinoči je bila pred spomenikom sovjetskemu vojaku v Vzhodnem Berlinu manifestacija proti prebujajočim se neonacističnim skupinam v Vzhodni Nemčiji. Pred dnevi so neznanci spomenik oskrnili z nacističnimi gesli, vedno več pa je primerov odkritega neonacizma. V določenih krogih seveda trdijo, da je ta nevarnost umetno napihnjena, ker jo hoče partija izkoristiti v majskih volitvah.

Prav pri prehodu iz enopartijskega v demokratični sistem pa prihaja do zapletov. Predsedniku vlade Modrowu je za las uspelo preprečiti neuspeh »okrogle mize« z opozicijo. Vlada je morala končno razkriti svoje karte, ker je to pogoj za nadaljevanje dialoga. Neues Forum je jasno povedal, da okrogla miza služi partiji le kot pesek v oči opoziciji.

Vlada skuša sedaj dokazati, da to ni res, da ima z okroglo mizo resne namene. Zato je opozicijo seznanila z dejanskim stanjem vzhodnonemškega gospodarstva. Slika ni spodbudna, saj ima država v tujini kar 20,6 milijarde dolarjev dolga in popolnoma zavoženo davčno politiko.

Havel na Slovaškem Velik uspeh obiska

PRAGA — Radikalna prenova države je seveda glavni cilj nove češkoslovaške vlade, to pa je proces, pri katerem si ni mogoče zamisliti poti brez žrtvovanj. Gospodarske reforme bodo prva preizkušnja, ki jo bo morala prestati nova Češkoslovaška, predsednik Havel pa je prav zaradi tega posvetil svoj prvi notranji obisk Slovaški.

Iz dežele rudnikov so se namreč v zadnjem tednu dvignili glasovi, ki so negativno ocenjevali gospodarsko politiko nove vlade. Prihod novoizvoljenega predsednika pa je sprejela vzkljkajoča večtisočglava množica, ki je izkazala Havelu veliko človeške toplino.

Predsednik je tako stopil na govorniški oder in improviziral govor, v katerem je dejal, da je nenasilna češkoslovaška revolucija v bistvu dokazala to, kar je sam trdil dolga leta: »Za reforme lahko poskrbijo le svobodni državljani.« S tem je hotel poudariti dejstvo, da je država ubrala pot, ki je skupna vsem državljanom, vsi pa bodo morali deliti tudi breme tako korenitih reform. Havelov obisk v Slovaški je spremljala televizija, ki je predvajala v neposrednem prenosu njegov govor. Tudi drugod po državi so tako odkrili, da si je novi predsednik privoščil dovtip na račun bivšega komunističnega vodstva. Nekomu, ki mu je dejal »Havel, dal si nam svobodo, daj nam tudi sneg,« (ki ga primanjkuje tudi v Češkoslovaški) je odgovoril »Žal, ne odločam o snegu,« in je tako postavil na glavo frazo bivšega režima »odločali bomo o vetru in dežju.«

Nafta iz iranskega tankerja se nevarno približuje Maroku

RABAT — Vesti, ki prihajajo z Atlantskega oceana, kjer sta dva tankerja v velikih težavah in sta oba izgubila veliko količino nafte, so dokaj nasprotujoče. Gre, kot znano, za iransko ladjo Kharg 5, ki je že spustila v morje nad 80.000 ton nafte in za španski tanker Aragon (na sliki AP), ki pa je po okvari spustil v vodo 25.000 ton nafte. Aragon so vlačilci že odvlekli v pristanišče Tenerife na Kanarskih otokih in že začeli prazniti rezervoarje, tako da kmalu ne bo več nevaren.

Mnogo bolj zapleteno je vprašanje iranskega tankerja, ki je še vedno na odprtem morju in vsako uro izgublja dokajšnjo količino nafte. Glede nevarnosti, ki jo predstavlja nafta, ki jo je Kharg 5 že izgubil in ki se trenutno kot ogromni oljnati madež približuje maroški obali, pa so mnenja močno deljena. Nekateri trdijo, da bo afriška obala doživela pravo ekološko katastrofo, medtem ko drugi izvedenci trdijo, da je preplah odveč in da primer na noben način ni mogoče primerjati z nesrečo na Aljaski, saj je Atlantik odprt ocean, temperatura je mnogo višja in torej obstajajo vsi pogoji, da narava sama odpravi posledice onesnaženja.

Kakorkoli že, oljnati madež se približuje afriški obali, kamor bo priplul v prihodnjih urah, če se smer vetra ne bo spremenila. Kar zadeva nafto iz tankerja Aragon pa bo slednja končala na obalah portugalske Madeire in delno na Kanarskih otokih.

Sodišče razdelilo Titovo zapuščino

BEOGRAD — Četrto občinsko sodišče v Beogradu (predsednik sodišča je bil sodnik Nikola Latinović) je glede zapuščinskega predmeta v zvezi s pokojnim Josipom Brozom Titom po postopku 21. novembra sprejelo sklep, s katerim je Jovanka Broz, soproga predsednika Tita in njegova sinova Zarka in Aleksandra-Miša razglasilo za dediče preminčnin in gotovine (dinarjev in deviz). Zapuščino si bodo razdelili na tri enake dele.

S tem se je očitno, kot so nam povedali na sodišču, končala delitev Titove zapuščine, ki so jo spremljale številne pritožbe soproge Jovanke, o njej pa je veliko pisal tudi beograjski tisk, ki je pogosto navajal govorice.

Med zapuščinskim postopkom so ugotovili, da Josip Broz Tito ni zapustil oporoke, zato so s pravnomočnim sklepom tega sodišča (0.8419/73, 18. junija 1984) razdelili zapuščino naslednikom na način, ki velja za avtorske pravice. V svoji zapuščinski izjavi je Jovanka Broz ugovarjala sestavi zapuščine, ki so jo določili na sodni razpravi 29. maja leta 1984. Sodišče je zato 27. novembra leta 1985 ustavilo postopek, Jovanko Broz pa pozvala, naj dokaže svoje trditve. Sklep je postal pravnomočen 12. decembra leta 1986, potem ko ga je potrdilo Okrožno sodišče v Beogradu. Proti sklepu se je Jovanka Broz pritožila na Vrhovnem sodišču Srbije. To sodišče je 16. marca leta 1987 njeve popravke zavrnilo. Jovanka Broz pritožbe ni vložila v zakonitem roku. Zato so zapuščino Josipa Broza Tita določili na temelju dokazov, predstavljenih med postopkom in med sodno razpravo, ter njenim sklepom 29. maja leta 1984.

Nezadovoljne stranke se seveda lahko pritožijo tudi na sedanji sklep, in sicer v roku 15 dni. Treba pa je vedeti, da sta sinova Josipa Broza žarko in Miša sklep sprejela. O tem, ali se bo Jovanka Broz pritožila, lahko le ugibamo, toda njen zastopnik v tem sporu, znani beograjski odvetnik Toma Fila, že napoveduje pritožbo:

»Pritožil se bom na vse odločitve sodišča, in sicer iz načelnih razlogov, vse dokler ne bodo ugotovili resničnega obsega zapuščine Josipa Broza Tita in ugotovili, kaj je njegovo in kaj ne.«

Soproga predsednika Tita Jovanka je zahtevala, da na seznam zapuščine Josipa Broza Tita vpišejo tudi knjižnico, več kot sto domačih in tujih odlikovanj, vinograd na Vangi, več čolnov in jadrnic, konje in kočije, hišo v Dobanovcih, rolls royce, cadillac, lincoln, dva avtomobila zastava, ami 6... Treba je pojasniti, da zahteva Jovanka Broz le seznam zapuščine in za sedaj nič drugega. Če bi ta seznam sestavili, bi se kasneje dediči Jovanka, Miša in žarko izrekli o tem, ali bodo zahtevali svoj delež tudi pri teh stvarih.

— Pred časom je soproga Jovanka trdila, da so ji odvzeli tudi njene osebne stvari. Ali je to res?

»To je druga zgodba. Njena osebna last so med drugim tudi slike, knjige, nakit. Dejstvo je, da so ji te stvari odvzeli po istem zakonu, četudi to nikakor ne more biti zapuščina nje-nega soproga.«

Kaj je od koga?

»Zapuščino Josipa Broza Tita so določili v skladu z odločitvijo predsedstva SFRJ leta 1981. Takrat so izdali sodni sklep, po katerem sodijo v zapuščino preminčnine, avtorska pravica in nekaj denarja. Jovanka Broz je imela celo vrsto pripomb na določitev zapuščinske mase, četrtemu občinskemu sodišču v Beogradu je poslala svoje pripombe, sodišče pa je ta ugovor zavrnilo. Sodišče je tako razdelilo le tisto, kar so določili kot predmet zapuščine.«

Ta pisma, ugovori in pritožbe Jovanke Broz so pred časom dvignila veliko prahu.

Vse zgodbe in zgodbe o tem, kaj je od koga, je urejal zakon o upravljanju s predmeti v družbeni lasti, ki so povezane z življenjem in delom predsednika Josipa Broza Tita. (dn)

Ogorčenje v Latinski Ameriki zaradi smrti dveh redovnic

MANAGUA — Vsa Latinska Amerika je ogorčena ob zadnjem atentatu v Nikaragvi, kjer sta dve nune izgubili življenje, pomožni škof Pablo Smith pa je bil ranjen. Vse kaže, da so atentat na kolono avtov, v kateri je bilo tudi vozilo redovnic, izvedli protisandinistični gverilci, čeprav slednji trdijo, da ni res in so atentat tudi obsodili. Dejstvo je, da doslej niso še nikoli napadli neko civilno kolono.

Nikaragovski kardinal Obando v Bravo je takoj poslal v kraj Rosita 340 km vzhodno od Managua, kamor so prepeljali posmrtno ostanke obeh nun (na sliki AP), svojega pomočnika msgr. Schläferja, ki bo skušal ugotoviti, kaj se je prazaprav zgodilo.

Protestirale so tudi ZDA, saj je ena redovnica, Maureen Cunnig, bila ameriška državljanka. Ameriški glasnik je izjavil, da za sedaj še ne vedno, kdo je izvedel atentat na nune in da ameriška vlada jemlje v poštev vse možnosti.

Delegacija ameriškega kongresa pri jugoslovanski skupščini

BEOGRAD — V včerajšnjem srečanju z delegacijo skupščine SFRJ in podpredsednikom vlade Aleksandrom Mitrovičem so se ameriški kongresniki, ki so predvčerajšnjim pripotovali v Beograd, najbolj zanimali za jugoslovansko ocenjevanje gospodarskih in političnih sprememb v primerjavi z burnimi dogodki v državah Vzhodne Evrope ter tudi za podrobnosti protiinflacijskega programa.

15-članska delegacija ameriških kongresnikov vodi demokrat iz New Yorka John Lafalce.

Ameriški kongresniki so izrazili osebna prepričanja, da je bila Jugoslavija leta daleč pred vzhodnoevropskimi državami in zaprosili za jugoslovansko mnenje o njegovi oceni, da so najnovejše hitre in revolucionarne spremembe tem državam pomagale, da dohitijo in prehitijo Jugoslavijo.

Aleksander Mitrovič je poudaril, da ne gre za dohitevanje, saj je Jugoslavija že v veliki meri izvršila institucionalne in sistemske spremembe v gospodarskem in političnem življenju, ki pa so po njegovem mnenju v omenjenih državah šele na začetku. Mitrovič je poudaril, da je partija v Jugoslaviji že dolgo ločena od države, da pa to še ni končano v kadrovske in volilni politiki.

Na vprašanje ameriških kongresnikov, kakšne so možnosti, da se v Jugoslaviji razvije večstrankarski sistem, je Mitrovič pojasnil, da se je zveza komunistov v vseh republikah in pokrajinah izrekla za politični pluralizem, svobodno politično združevanje, s čimer je ta prostor popolnoma odprt.

Zveza komunistov izgublja članstvo

BEOGRAD — Gospodarska kriza v Jugoslaviji je delno prispevala tudi k zmanjšanju števila članov Zveze komunistov lani. V letu 1989 je - poročala Tanjug - iz jugoslovanske partijske organizacije izstopilo približno sto tisoč članov, tako da se je skupno število izstopov po letu 1983 povečalo na 600 tisoč. Tedaj je imela Zveza komunistov 2,2 milijona članov. Med tistimi, ki so izstopili iz Zveze komunistov je največ mladih.

Samo 15 odstotkov sedanjih članov je mlajših od 27 let, kar je za 33 odstotkov manj kot leta 1983. Mladi najpogosteje izstopajo zato, ker ne verjamejo, da bi lahko Zveza komunistov rešila gospodarsko krizo in mednacionalne nemire. (dd)

Včeraj v Jugoslaviji stopili v veljavo Markovičevi ukrepi

Več deviz ljudje prinesejo na banko, kot odnesejo

Koroška: važne spodbude za boljšo prihodnost

CELOVEC — Komaj se je lansko leto nagnilo h koncu, komaj se je zdelo, da bo za slovensko narodnostno skupnost ostalo pod črto v letu 1989 v bistvu le negativne zaključke, se je le še nekaj spremenilo v boljše: ustavno sodišče na Dunaju je namreč ugotovilo, da manjšinski šolski zakon ne ustreza ustavnim določilom, da torej nimajo vsi pripadniki slovenske narodne skupnosti na Koroškem pravico do dvojezičnega pouka. S tem pa je ustavno sodišče kratkotalno zadalo hudi klofuti tudi vsem tistim koroškim (in avstrijskim) politikom, ki so vedno — tudi na srečanjih v okviru delovne skupnosti Alpe-Jadran — le zatrjevali, da je 7. člen avstrijske državne pogodbe »zgodno in stoodstotno izpolnjen«.

Da koroški Slovenci v ločevalnem manjšinskem šolskim zakonu še nikoli niso bili srečni (pa čeprav je zanj glasoval v dunajskem parlamentu tudi Karel Smolle, hkrati tudi podpredsednik Narodnega sveta koroških Slovencev), je že znano; prav tako smo že večkrat poročali o protizakonitostih pri izvajanju tega zakona, sploh pa je bilo vse doslej nesprejemljivo za ves slovenski živelj na Koroškem, da naj bi bila pravica do dvojezičnega pouka omejena le na določen teritorij, kakršnega so opisali pač politiki socialistične, ljudske in svobodnjaške stranke leta 1959 v manjšinskem šolskem zakonu. Prav v tem pa je razsodba ustavnega sodišča še kako pomembna: z njo namreč ni zavržen le zožujoči del zakona, z njo ni samo konkretno poudarjeno, da imajo možnost do dvojezičnega pouka vsi otroci po vsej koroški, z njo je tudi jasno zabeleženo, da mora končno priti tudi v glavnem mestu Celovcu do ustanovitve javne dvojezične šole.

Ta razsodba ustavnega sodišča predstavlja gotovo pomemben korak v smeri uresničitve šolskih pravic koroških Slovencev. Zato je tem bolj čudno, da se je npr. koroški deželni glavar Haider kar z vsjo ihto zagnal proti ustavnemu sodišču, pa tudi proti koroškimi Slovincem »Zdaj bomo preverili možnosti za novo ugotavljanje manjšine, dvojezične trgovske akademije v Celovcu zdaj pač ne bo...«, namesto da bi s svojimi vladnimi kolegi, ki so v manjšinskem vprašanju zakuhalo zdaj zavrnjeni manjšinski šolski zakon pa tudi vse druge protimanjšinske ukrepe po tako imenovanem »tristrankarskem sporazumu«, priznali napako in začeli razpravo, kako bi lahko dosegli zakonsko usklajeno stanje, kako bi npr. lahko dobili koroški Slovenci tudi svoje ostale pravice, ki jim gredo tako po državnih pogodbah, kot tudi po mednarodnih predpisih in listinah o pravicah narodnih skupnosti in manjšin.

DRUGA »KLOFUTA« ZA HAIDER-JA
Koroški deželni glavar je doživel pred sodiščem v zadnjih dneh pred novim letom še drugo »klofuto«; pred sodiščem se je moral opravičiti pri predstavnikih Zveze slovenskih organizacij, katerim je očital, da so »bombaši in akterji nasilnih akcij«. Haider se je skušal izgovarjati na nastavljene tiskovne službe svoje stranke, toda v izvensodni tiskovni poravnavi je moral pristati na politično distanciranje od te izjave, na poravnavo vseh stroškov za pravni postopek, povrh pa še na plačilo globe v višini 10.000 šilingov, ki jih bodo prejeli Zveza koroških partizanov in zasebni dvojezični otroški vrtci na južnem Koroškem.

KHD NI NEOMAJLJIV
Pa se drugi pravni postopek je poskrbel za napetost pred vstopom v novo leto. Predsednik koroškega Heimatsdiensta Feldner je namreč tožil univerzitetnega profesorja Petra Gstettnerja, ki je v svoji knjigi »ZwangHAFT deutsch?« pač tudi postavil znanstveno tezo, da je bil »KHD vodilen organizator« pohoda na dvojezične krajevne napise ter da se v Heimatsdienstu zbirajo tudi nemškonalne in neonacistične sile. Tudi ta postopek se je sicer končal z izvensodno poravnavo, toda v izjavi, ki jo je podpisal dr. Gstettner, je ugotovljeno, da je KHD »treba ocenjevati diferencirano«. S tem pa je izjava postala tudi pristane predsednika KHD Feldnerja, da so v KHD pač dejansko organizirane tudi nemškonalne in neonacistične sile.

S teh vidikov se je leto za koroške Slovence vsaj spodbudno končalo.

ANDREJ MOHAR

KOPER — Na deviznem oddelku največje enote Splošne banke Koper v Kopru, kjer imajo skoraj polovico deviznih računov vseh varčevalcev te banke, je včeraj do 13. ure menjalo - kupilo devize - 17 jugoslovanskih občanov. Kupili so 5400 avstrijskih šilingov, 1.900.000 lir in 27.800 nemških mark (od tega sta samo dva kupila 18 tisoč mark, vsak po 9 tisoč). Toda v istem času je v to enoto prišlo (od jugoslovanskih občanov) veliko več deviz - 44 tisoč DEM, 15 milijonov lir in 15 tisoč dolarjev. Iz tega bi bilo sicer težko prehitro delati kakršnekoli sklepe. Toda, če se dan pozna po jutru, lahko pomeni, da banka res ne bo »izgubila« veliko deviz, kvečjemu jih bo pridobila. Med prvimi 17 je bilo verjetno tudi nekaj radovednežev, ki so se hoteli na lastni koži preizkusiti, kako stvar deluje in so menjali v glavnem majhne vsote (do sto mark).

Dario Radešič, vodja enote za poslovanje s prebivalstvom, nam je povedal, da zadnjih petnajst dni prihaja več deviz v banko (pa ne le zaradi tujcev), kot iz nje.

Nekateri menijo, da bodo zdaj več pridobili z dinarskimi vlogami, za katere dajejo na banki trenutno triodstotne obresti za vloge in za vpogled. Trdijo pa, da to še ni dokončna obrestna mera in da se bodo morali ravnati tudi po konkurenci, ki bo lahko ponudila

Kako poteka menjava deviz v Jugoslaviji

KOPER — Jugoslovanski (in ne samo jugoslovanski) državljani so z zanimanjem pričakovali, kaj se bo izcimilo iz Markovičevih ukrepov, ki so stopili v Jugoslaviji v veljavo prvega, oziroma (praktično) tretjega januarja. Dinar je od danes izgubil štiri ničle (čeprav novih bankovcev še ni na spregled in je torej povsem zlahka, oziroma normalno plačevati s starimi bankovci. Bolj zanimivo je to, da lahko praktično vsak Jugoslovčan, ki ima potni list ali knjižico za maloobmejni promet (torej skoraj vsak) na banki dvigne neomejeno količino katerikoli deviz. Seveda mora za to odšteti ustrezno dinarsko protivrednost in banki plačati dva odstotka provizije. Začuda - pred bančnimi okenci deviznih oddelkov vrste niso nič daljše in nič krajše kot ponavadi. To pomeni, da je Markovičev prijem, vsaj na začetku, vzgal. (Če to lahko sklepamo po tem, kar se dogaja v Kopru in okolici.)

Po prvih podatkih, ki smo jih lahko dobili na Splošni banki Koper, je prišlo dopoldan celo več deviz v bančne blagajne, kot so jih v istem dopoldnevu izplačati tistim, ki so si zaželeli deviz. Navodilo za nakup deviz z dinarji pravi, da lahko devize kupi vsak Jugoslovčan za potovanja v tujino, za nakazila (plačila) deviz v tujino ali nakazila na domače devizne račune. Markovičeva »čarobna formula« temelji na predpostavki, da je vseh dinarjev, ki so v Jugoslaviji v obtoku, približno trikrat manj, kot znaša vrednost deviznih jugoslovanskih rezerv. Sicer pa bodo natančnejše analize možne šele čez nekaj časa.

B. Š.

ugodnejše obresti. Za vezane vloge na tri mesece dajejo na Splošni banki Koper 8-odstotne obresti, za šest mesecev 10-odstotne obresti in za 12 mesecev 13-odstotne obresti.

»Dinarjev ali deviz ne bi smelo zmanjkati,« zatrjujejo Dario Radešič, »ker smo v obeh pogledih ustrežno likvidni. Obresti na žiro računih in hranilnih knjižicah bomo začeli vpisovati petega januarja, za tekoče račune naj bi jih dobili 13. ali 14. januarja, devizne obresti pa bomo vpisovali od osmega januarja dalje (v devizah, seveda, na izrecno željo tudi v dinarjih)«. Za

ESA: potrebne so obrtne delavnice za poživitev obnovljenega Humina

HUMIN — V potresu, ki je prizadel Furlanijo pred štirinajstimi leti, sta Humin (italijansko Gemon) ter Pušja vas (ital. Venzona) bila najbolj prizadeta. Naselji iz časov srednjega veka sta bili skoro do tal porušeni. Prebivalcem so takoj dali na razpolago stanovanjske barake. Tudi trgovci ter obrtniki so se izselili iz tedaj obljubljenih krajev v nova naselja, saj bi bilo treba več let čakati na popolno obnovo zgodovinskih stavb. V Huminu so imeli 400 mrtvih.

V teh štirinajstih letih se je večina prebivalcev izselila iz starega mesta. Stare zgradbe pa so popolnoma obnovili seveda upoštevajoč nove stanovanjske potrebe. Zunanost stavb pa je podobna tisti iz časov pred potresom.

Župan Humina Sandruvi pravi, da so v zadnjem času stanovanja dodelili vsem tistim, ki si niso v nižini zgradili novih stavb. V kratkem se bodo ljudje vselili še v tista stanovanja, ki so šele sedaj na voljo. Veliko teh je v nekdanji bolnišnici. V staro obnovljeno mesto so se spet vselile razne javne službe. V mestu je sedaj živahno. Prazne pa so trgovine pod starinskimi oboki.

Občinski moške si prizadevajo, da bi v tem komaj obnovljenem mestnem predelu spet zaživelo tudi v trgovinskih prostorih. Pravzaprav si želijo obrtnikov, ki bi tu odprli svoje delavnice.

Odtod skupna pobuda huminske občine, deželne ustanove za razvoj

obrti ESA in deželnega odborništvaja za obrtne dejavnosti, da priredi ob praznikih konec tega tedna prodajno razstavo obrtnih izdelkov. V Ulici Bini, dolgi ulici med županstvom in katedralo, bo od jutri, 5. januarja, do vključno nedelje, 7. januarja, 29 obrtnikov iz vse dežele razstavljalo in prodajalo svoje izdelke. Nekateri jih bodo tudi izdelovali kar na licu mesta. Med temi so le trije iz Humina. Vsi drugi so iz drugih krajev Furlanije. Obrtniki bodo razstavljali in prodajali lesene intarzije, otroške lutke, keramične izdelke, izdelke iz

lesa, kovinske izdelke, mozaik, zlate predmete, izdelke iz usnja, kamnja, tekstilne izdelke in tudi umetniške slike.

Predsednik ESA Faleschini in deželni odbornik Cruder sta včeraj na tiskovni konferenci povedala, da si bo Dežela prizadevala podpirati pobude obrtnikov tudi v takih odmaknjenih krajih kakršen je Humin. Treba je najti pravo pot za poživitev krajev, ki so v štirinajstih letih veliko izgubili. V take kraje pa bo treba privabljati turiste in kupce iz drugih predelov Italije in tudi iz tujine. Najbrž bo potrebna posebna zakonodaja.

Odbornik Cruder je sicer povedal, da bodo v deželni upravi že v tem letu pregledali vso dosedanja zakonodaja na področju obrtništvaja. Dolej sta Dežela in ESA dajali velike podpore obrtnikom. V novih restriktivnih pogojih bo marsikaj tega zmanjkalo.

Razstavo obrti v Huminu bodo odprli jutri, v petek, 5. januarja, ob 17.30. Zvečer ob 20.30 bodo v mestnem gledališču prikazali rezultate ankete o obrtnih pobudah v zgodovinskih središčih naše dežele.

V soboto, 6. januarja, ob 10.30 pa bo v stolnici v Huminu in pred njo zgodovinska prireditev, znana kot »maša toljarja«.

Ob tej priložnosti pride v Humin veliko ljudi. Pobudniki razstave obrtnih izdelkov si nadejajo, da se bodo turisti ustavili tudi pred stojnicami obrtnikov. (mw)

iz čedadada

V nedeljo Dan emigranta

ČEDAD — V gledališču Ristori v Čedadu bodo v nedeljo ob 15. uri praznovali že tradicionalni Dan emigranta. Pozdrave bodo prinesli: deželna svetovalca Ivan Bratina in Bojan Brezigar, predstavnik Slovenskega kluba iz Kanalske doline Anton Sivec, v imenu slovenskih organizacij videmske pokrajine pa bo spregovoril Fabio Bonini. Na programu sta nastopa domačih skupin z igro »Politiki ne poznajo zemljepisa« in SSG s Čukovo igro »Lepo je v naši domovini biti«.

Še do nedelje razstava obrtnikov

ČEDAD — Še do vključno nedelje, 7. januarja, je v nekdanji cerkvi sv. Frančiška v Čedadu odprta razstava izdelkov 59 obrtnikov iz naše dežele, ki so se odzvali vabilu ESA in naredili izdelke po langobardskih vzorcih. Med temi so tudi trije slovenski obrtniki s Tržaškega, Gabriella Osbich, Silva Bogatez in Elvio Sabadin. Razstavo, ki je odprta od 10. do 20. ure, si bodo lahko ogledali vsi tisti, ki bodo v soboto, 6. januarja, šli v Čedad, da tam vidjo zgodovinsko prireditev v cerkvi in pred njo, ter tisti, ki bodo v nedeljo, 7. januarja, šli na praznik Emigranta v Čedad.

Predsednik ESA Faleschini nam je dejal, da je razstava doslej imela nepričakovan uspeh. Odprli so jo 16. decembra. Faleschini računa, da si jo bo do nedelje ogledalo približno 10.000 ljudi.

Prva jugoslovanska plačilna kartica iz Kopra

KOPER — Med 240 internimi bankami v Jugoslaviji je Interna banka Timav bržčas posebnost. Večina internih bank bo po novem letu »ostala pri življenju«, ker se bodo organizirale kot samostojna podjetja, možnost za nadaljnji obstoj in delovanje pa jim ponuja tudi zakonsko določilo, da še naprej delujejo kot posebne organizacije v sozidih ali t. i. holdingih; Timavova interna banka pa se je v petek (22. 12. 89) preoblikovala v delniško družbo.

Ustanovili so poslovno skupnost FIBA, ta pa je ustanovitelj finančne organizacije (delniške družbe) za opravljanje finančnih in bančnih poslov.

»Nismo veliki, majhni smo; imamo pa načrte, ki sledijo interesom naših ustanoviteljev. Interne banke že od samega začetka okrog 1975. leta delujejo po tržnih zakonitostih, tako se obnašamo tudi mi. Smo prilagodljivi, usmerjeni v razvoj in razvijamo samo tisto, kar je v interesu ustanoviteljev,« pravi Beno Bajda direktor banke z 21 zaposlenimi in danes z več kot 855 tisoč dolarji skladov (ob ustanovitvi 1985. leta so ti skladi znašali le 45 tisoč dolarjev) ter zaenkrat še neizkoriščeno možnostjo šestnajstkrat večje ponudbe denarja od tistega, ki ga »obračajo«. »Naši plasmaji predstavljajo

le petino od možnosti, vendar le zato, ker vlagamo denar po podjetniških načelih in v skladu z interesi ustanoviteljev. Ti interesi pa so jasni, še zlasti sedaj, ko smo kot finančna ustanova postali delniška družba. V naših skladih imamo trenutno okrog 75 odstotkov v denarju, ob ustanovitvi pa je bil ta delež okrog 30-odstoten. Moč se torej povečuje, plasmaji denarja pa tudi. Poudarjam pa: samo, ko je to sprejemljivo, koristno za naše ustanovitelje. Majhnost, prilagodljivost, računalniška obdelava nam to omogočajo,« poudarja Bajda, ki pravi, da v banki sledijo usmeritvi, ki jo je začrtal Franc Ohnjec.

Ena od posebnosti nove delniške družbe je nedvomno ta, da - kot pravijo sami - prvi v Sloveniji, nemara pa tudi v Jugoslaviji, v plačilni sistem uvajajo kartico. To je nekaj drugačnega od doslej znanih kreditnih in plačilnih kartic, ki smo jih večinoma »uvozili«. Plačilna kartica Fibe je prva domača kartica te vrste.

»Trenutno je njena uporaba še močno omejena. Dobijo jo lahko samo delavci ustanoviteljev naše poslovne skupnosti, od minulega petka jo lahko uporabljajo v koprski blagovnici Soča (limit je 15 milijonov din), zaenkrat smo

jih razdelili le 30, ker pač »poskusno obratujemo«, imamo pa z njo še veliko načrtov. Dejstvo je, da bo plačilna kartica - načrtujejo jo tudi v okviru PTT, pa Ljubljanske banke in drugod - postala pomemben »denar«, še zlasti v razmerah stabilnega denarja. V to moramo verjeti, večne spekulacije s čeki ne bodo trajale. Zgodilo se bo, zdaj se je praktično že, da bodo stroški potovanja in plačevanja »daleč« stran od matične banke (do zdaj je klasičen primer bil, denimo, relacija Koper - Umag) večja od t. i. dobička z inflacijo. Novost torej uvajamo, ker pričakujemo določeno stabilnost, red. S sklepanjem posebnih sporazumov z zainteresiranimi bomo dosegli, da se bo okrog možnosti za vnovčevanje naših plačilnih kartic povečal od članic tudi na druge. Dodam naj še to, da se o uporabi naše plačilne kartice pogovarjamo tudi s partnerji v Trstu, kar pomeni, da bodo naši državljani in Italijani pri nas lahko plačevali storitve in blago z našo plačilno kartico,« pravi Beno Bajda in dodaja, da bo bržčas v kratkem v Kopru postavili bankomat (s plačilno kartico bo moč dvigniti denar vsak dan, tudi ob praznikih in ponoči) ter avtomatizirano blagajno (v blagovnici Soča).

D. G.

Minister odobril zaposlitev novih uslužbencev

Tržaška pošta bo bolje delala čeprav še primanjkuje poštarjev

Po dolgem odlašanju in številnih vsakodnevnih nevesočnostih, ki so jih morali prenašati tako poštni delavci kot uporabniki, je pošto ministristvo vendarle odbrilo sklep, ki tržaškemu okrožju daje dovoljenje za takojšnje zaposlitev 22 novih nameščencev. Konkretno gre za trinajst uradnikov, ki naj bi okrepili krajevne urade in mestne podružnice ter za devet poštarjev. Te naj bi namestili v krajevnih uradih, ki so posejani po mestnem središču in za katere do sedaj ni bilo predvideno mesto poštarja.

Imena dvaindvajsetih uslužbencev bodo črpali iz seznamov pokrajinskega tečaja, ki se je odvijal v letih 1983-84 in ki je bil namenjen začasno zaposlenim, to je ljudem, ki so že delali za pošto upravo s trimesečno pogodbo.

Sindikalna organizacija FILPT-CGIL pri tem spominja, da v Rimu že pripravljajo odlok za zaposlitev nadaljnjih 35 uradnikov, ki naj bi okrepili predvsem osrednji poštni urad na Trgu V. Veneto, urad na železniški postaji, urad pri carinski službi in druge glavne urade. Imena tudi teh uradnikov bodo črpali iz že omenjenih seznamov.

Čeprav je to le prvi korak k reševanju problema kroničnega pomanjkanja osebja v tržaških poštarnih uradih, je za FILPT-CGIL vendarle pozitiven, saj gre za odgovor, ki bi ga težko dosegli, če se ne bi vse tri konfederalne organizacije — ob podpori poštarnih uslužbencev — tako močno organizirale.

Pri tem ne gre nadalje pozabiti, da je v teku postopek (rešil se bo verjetno aprila) za zaposlitev 50 zmagovalcev natečaja, ki se je odvil v pravkar minulem letu. Natečaj je zaradi stroge selektivnosti sprožil val polemik, saj ga je od 5000 udeležencev iz Trsta, Gorice in Pordenona uspešno opravilo le 362, od katerih 162 Tržčanov. Med 50 zmagovalci pa je Tržčanov 23.

Če so torej perspektive glede zaposlitve uradniških mest (bodisi v centralnih kot perifernih uradih) optimistične, ugotavlja sindikat, pa ni tako za poštarje. Da se reši sedanje težko stanje in nevesočnosti ter zamude, ki prizadenejo tudi uporabnike, bi poštarna

uprava morala takoj zaposliti vsaj 45-50 poštarjev. Sindikat napoveduje vrsto posegov, da se tudi na tem področju premaknejo stvari z mrtvega tira, saj bi to lahko bil odgovor tudi na potrebe mladih in brezposelnih Tržčanov. Lahko bi jih zaposlili tudi 100 ali 110, trdi sindikat, in še vedno bi polovica potrebnih delovnih mest ostala nekrita.

FILPT-CGIL zato poziva vse politične sile, naj prek svojih vladnih predstavnikov posežejo za hitro in ustrezno rešitev tega perečega tržaškega problema, ki po eni strani preprečuje dobro delovanje pošte, po drugi pa zapira možnost mladinskega zaposlovanja.

Družba Generali odstopila svoj del delnic Mondadoriju

Zavarovalna družba Generali je včeraj zjutraj potrdila vest, ki je že predčertajšnjim krožila na milanski borzi, čes da je tržaška grupa odstopila svoj paket vrednotnic (gre za 0,4 odstotka celotne redne glavnice) družbe Mondadori.

V Trstu je glasnik Generali včeraj pojasnil, da so svoj delež delnic (180 tisoč rednih in 100 tisoč prednostnih) prodali že v prejšnjih dneh in to v času, ko so bile kupčije vrednotnic Mondadori — v skladu s sklepom Consob z dne 29. decembra — ustavljene. Glasnik je nadalje pojasnil, da je družba Generali v enaki meri odstopila delnice tako družbi CIR grupe Benedetti kot grupi Berlusconi, ni pa hotel izdati višine čistega dobička in cene, po kateri se je odvila transakcija.

Čeprav so bencinski boni zavrlji prehode Tržčanov Obmejni promet v naši deželi lani zabeležil dober porast

Gibanje na mejnih prehodih v naših deželi je v pravkar minulem letu zabeležilo precejšen porast. Tako se da sklepati na osnovi statističnih podatkov, ki jih je že prve dni novega leta objavila obmejna policija iz Trsta. Za dokončno sliko bo sicer treba počakati še na podatke za vse mejne prehode, predvsem goriske, železniške in pomorske.

Toda pogledimo statistiko za mejne prehode na Tržaškem in Trbiškem. Leta 1989 je tržaške mejne prehode prešlo 9.041.590 italijanskih državljanov, kar je za 1,19 odstotka več kot predlanskim. Od teh je 4.261.852 vstopilo v državo, 4.777.738 pa jo zapustilo. Veliko večji porast (+5,42) pa je zabeležilo gibanje tujih državljanov, saj jih je prešlo naše mejne prehode 13.734.024, od katerih jih je 6.700.000 vstopilo v Italijo, okrog 7 milijonov pa jo je zapustilo. Če seštejemo vse te številke, ugotovimo, da je bilo vseh mejnih prehodov več kot 22 milijonov, kar je za 3,7 odstotka več kot predlanskim.

Precej različni pa so podatki za krajevni obmejni promet. Odstotek italijanskih državljanov, ki se je podal čez mejo, se je znižal (vedno v primerjavi z letom 1987) za 7,44 odstotka. Iz Italije je prešlo v Jugoslavijo 4.794.895 italijanskih državljanov, vanjo pa je vstopilo 4.864.443, kar znaša več kot 9.600.000 prehodov. Padec gre po vsej verjetnosti pripisati uvedbi bonov za bencin po neobdavčeni ceni na Tržaškem.

Drugačni so spet podatki za prehod Jugoslovancev. S prepustnicami jih je vstopilo v Italijo 2.165.526, zapustilo pa 2.156.058. Skupno je obmejna policija naštetla več kot 4.300.000 prehodov jugoslovanskih državljanov, kar znaša 4,78 odstotka več kot predlanskim. Tudi ta podatek ni presentljiv, saj je bil priliv jugoslovanskih kupcev, ki so obračali na italijansko tržišče za nakup tudi najosnovnejših dobrin, značilen pojav zadnjih mesecev.

Poglejmo še podatke za mejni promet na Trbiškem, kjer so zabeležili skoraj 13 milijonov prehodov. Mejni prehod Kokovo je prešlo okrog 3 milijonov tujcev in 700 tisoč Italijanov, avtocestni prehod pri Trbižu pa okrog 9 milijonov oseb. Ob mejna prehoda sta zabeležila porast.

Na sedežu komunistične partije v Ul. Capitolina 3 bo drevi ob 18.30 razprava okrog dokumenta, ki ga je generalni tajnik KPI Achille Occhetto predstavil centralnemu komiteju za preosnovno partije. »Začetni ustanovni fazo za novo politično grupacijo« je naslov drevišnjega srečanja, na katero so vabljivi vsi člani in simpatizerji KPI ter drugih političnih skupin, ki z zanimanjem sledijo razvoju partije.

Novinarji italijanskega lista obtožujejo

Poskus izvotlitve vloge Il Piccola

Čemu podpora

Slovenci lahko zamerimo krajevno-italijanskemu listu marsikaj. Il Piccolo - če izvzamemo kratko obdobje, v katerem je list vodil Luciano Ceschia - je bil vselej glasnik nazadnjaških in protislovenskih teženj, odraz tistih sil, ki so s svojim poudarjanjem slabo pojmovanega italijanstva Trsta silile mesto k zapiranju in v znatni meri prispevale k tisti krizi idej, s katerim se spopada mesto.

Glavno odgovornost za tako usmeritev lista, ki sicer izhaja tudi iz njegove zgodovine, imajo seveda lastniki, katerih izraz so bili odgovorni uredniki, ki so se v teh letih zvrstili za krmilom časopisa. Del krivde pa imajo tudi novinarji, ki so se vse doslej večkrat odpovedali, vsaj delno, svoji vlogi in so tudi sami radi prezirali slovensko stvarnost. Delno po lastnem prepričanju, delno zaradi mehanizmov samocenzure, ki so bili predvsem odraz želje, da z lastništvom in z najglasnejšim delom tržaške stvarnosti le ne bi prišli navzkriž. Strogo sindikalna vprašanja so bila pri Piccolu večkrat predmet sporov s podjetjem, vprašanje popolnosti informiranja pa redkokdaj, ali celo nikoli.

Ob sedanji krizi, ki pretresa Il Piccolo, ob boju novinarjev in zlasti ob njihovih pozitivnih družbi, naj jih podpre, bi zato najraje človek skomignil z rameni, čes kaj bi jim pomagal, saj so nas vedno prezirali in bili naši nasprotniki.

Tak odnos je po svoje razumljiv, a je kljub vsemu zgrešen. Soglasna proglasitev in utemeljitev stavke ter včerajšnja tiskovna konferenca kažejo, da si tudi med novinarji Piccola postopno utira pot zavest, da mesto potrebuje bolj avtonomen časopis in drugačno informacijo. Spoznanje dozoreva počasi, ko tudi novinarji Piccola občutijo na lastni koži, kakšen je resničen doseg »sinergičnega načrta« grupe Monti, ki ima kot cilj verigo močno centraliziranih časopisov, ki so bolj ovojnice reklamnih sporočil kot pa dejansko sredstvo informiranja. Če bi ta načrt prodir, bi se mesto znašlo brez svojega, pa naj bo še tako parcialnega časopisa, brez vsakršnega interpereta krajevnih, pa naj bo še tako parcialnih, potreb in teženj. Kajti Piccolo bi v bistvu postal - kar se že delno kaže iz sedanjih izkušenj - le tržaški privesek - z močno omejeno in še bolj lokalistično obarvano kroniko-florentinskih in bolognskih interesov.

Tak časopis Trstu ne koristi. V času, ko se vsaj del mesta začne zavestno nove vloge, ki jo lahko odigra Trst in se, kljub številnim protislovljem, začneja opredeljevati za odpiranje, bi neavtonomen in netržaški časopis v bistvu krepil le senilne težnje po še večjem zapiranju, podprl bi listarsko viti-mistično miselnost.

Zato je boj novinarjev Piccola za bolj avtonomen časopis, ki bo popolnejši in profesionalno zrelejši interpret krajevnih potreb, vendarle napreden boj, ki ga velja podpreti.

V. T.

Ob letošnji neobičajni zimi

Povprečna temperatura se v zadnjem stoletju ni spremnila, vendar...

Spremembe v podnebnju so nas v zadnjih letih naučile, da nas nič ne sme več presenetiti. Kljub temu pa nas vsaka mila zima in hladno poletje ter nenadne spremembe v temperaturi vedno znova iznenadijo. Vsakič slišimo od starejših oseb, da je to pravzaprav dokaz, da se je svet »obrnil na glavo«: v »njihovih« časih so bile zime in poletja mnogo bolj izraziti. Poletja so bila suha in vroča, zime pa zelo hladne in jih je vedno spremljala močna burja (ki je verjetno edina značilnost Trsta poznana po vsej Italiji in drugje). Ko se je mrzla zima končala, je takoj nastopilo vroče poletje, pomlad in jesen pa sta bila skorajda samo koledarska pojma.

V zadnjih desetletjih pa se je podnebje bistveno spremenilo, kot pričča tudi letošnja neobičajna zima, ki je zaradi pomanjkanja snega grenko iznenadila predvsem ljubitelje zimskih športov. Po toplih decembrskih dneh, ko so zaradi visoke temperature (od 12 do 14 stopinj Celzija) poglali tudi popki na drevsih, se je temperatura čez noč znižala na povprečne dnevne štiri stopinje Celzija (včeraj so opoldne izmerili 6,3 stopinje). Kljub temu pa doslej sploh ni bilo padavin, tako da so bližnje gore morali »zasnežiti« z umetnim snegom (kar je izzvalo ostre kritike naravovarstvenikov, čes da na ta način zlorabljajo pitno vodo in da s

kemikalijami, ki so potrebne za »proizvajanje« snega, onesnažujejo okolje). Kar tako zaskrblja »navadne smrtnike«, pa je za nekatere vremenoslovce čisto naraven pojav. Starosta tržaških vremenoslovcev Silvio Polli nam včeraj namreč dejal, da so spremembe v podnebnju čisto počasni pojav in da so natočevanja o tem, da je za spremembe krivo zračno onesnaženje, popolnoma neutemeljena. »Podnebje se na vsej zemlji zelo počasi spreminja«, nam je dejal. »V naših krajih se temperatura povisa vsako stoletje za povprečno eno ali največ dve desetinki stopinje Celzija, kar seveda povzroča, da so zime milejše in da zaradi tega ni snega. Po statističnih podatkih pa lahko ugotovimo, da se je povprečna letna temperatura povisala v enem stoletju samo za eno desetinko stopinje. Pred enim stoletjem je bila povprečna letna temperatura namreč 14 stopinj, v zadnjih tridesetih letih pa je bila povprečna temperatura 14,1 stopinje Celzija.«

Če se povprečna letna temperatura ne bistveno razlikuje od tiste pred enim stoletjem, pa to še ne pomeni, kot je priznal sam prof. Polli, da se letni časi niso dejansko spremenili. Povprečne vrednosti ne upoštevajo namreč »padcev in skokov« temperature. Če prebrskamo stare tabele, bomo ugotovili, da je bila povprečna zimska temperatura pred nekaj desetletji za celih pet stopinj nižja, poletna povprečna temperatura pa za pet stopinj višja. Na ta način lahko torej opravičimo sicer nerazumljivo dejstvo, da je povprečna temperatura ostala skorajda ista.

Na sliki let galebv v sončnem Trstu. (Foto Križmančič)

pismo uredništvu

Stari znaki in črte zavajajo šoferje

Smo v času praznikov, ko veliko potujemo - na krajše izlete, pa tudi na daljša potovanja, če gre za to, da jih preživimo v krogu sorodnikov in prijateljev.

Kakšno bo v teh dneh vreme še ne vemo. Morda bo lepo, ali pa tudi ne. Na vsak način imam pri tem svojem pisanju v mislih božične praznike, ko je bilo vreme slabo, megleno in deževno. Takrat sem si izbral Trbiško cesto (Tarvisiana), da bi se izognil prometu skozi mestno središče. Nekje pri Proseku me je zajela tako megla, da nisem videl avta, ki je vozil kakih dvajset metrov pred mano. No, ker je bilo to podnevi, sem vožnjo še kar srečno izpeljal. Veliko težji, če že ne nevaren, pa je bil povratek, ko so me začele poleg dežja, megle in teme motiti tudi številne črte, ki so jih zarisali še takrat, ko je ta cesta tekla povsem drugače.

Danes gradijo tu novo cesto. Graditelji le-te pa so pozabili, da bi bilo treba nekdanje dvojnice, rumene in druge črte in cestna znamenja zbrisati. Tako se avtomobilist, posebno tisti, ki ceste ne pozna, nenadoma znajde

pred dvojno belo črto, ki pa ga ne vodi naprej, temveč kar v ograjo, na vsak način izven prave smeri.

Ne bi bil sedaj že čas, da te črte in znamenja izginejo? Vožnja po cesti, ob kateri se gradi že druga cesta, ki mnogokrat sovpada s staro, je že dovolj nevarna in zahteva veliko previdnosti. Vožnja po takšni cesti, kot je sedanja, ki je križem kražem prepletena z raznimi črtami in znamenji, pa postaja zelo težka, ob slabem vremenu tudi zelo nevarna. Bo kaj pomagalo to moje, pa tudi opozorilo številnih voznikov?

Mario Gombač

■ V skladu s tradicijo se božično-novoletni prazniki zaključijo s svetimi tremi kralji. Tako tudi sindikalna organizacija kovinarjev, ki so včlanjeni v UIL, vsako leto na ta dan organizira posebno prireditev za otroke svojih članov. Letošnja bo v soboto, 6. t. m., ob 9. uri, ko bodo v kinodvorani Capitol predvajali film za otroke »Il ragazzo che sapeva volare«.

Prejšnja sobota na Rocolu

Uspel glasbeni koncert mladih

Glasbeni večer mladih izvajalcev, ki ga je prejšnja sobota v Melari na Rocolu organiziralo več ustanov, je naletel na precejšen odziv mladih. Glavna pobudnika prireditve, ki naj bi bila samo prva iz dolge vrste, sta bila Skupina '78 in Glasbeno združenje »Il posto delle fragole«.

Sicer pa je imela pobuda kot taka veliko »botrov«: pokrovitelj sličnih prireditev bo namreč odslej Stalni observatorij za boj proti uživanju mamil pri tržaški Prefekturi, medtem ko pri njih sodelujejo tržaška Pokrajina in Občina, Krajevna zdravstvena enota in Šolsko skrbništvo tokrat v povezavi z rationskim svetom za Kjadin-Rocol. Koncert, ki je med drugim sodil v okvir številnih prazničnih pobud, saj je bil na sporedu zadnjo soboto v letu, je prvi poskus širokopotezne koordinirane akcije glede mladinskega vprašanja v tržaški pokrajini.

Na večeru so nastopili blues skupina »Cloud Ones«, duo violin Mauri Ghirardi, kantavtor Alfredo Lacosegliaz, harmonikar Francesco Furlanich in glasbena skupina »Disequazione«.

OBČINA TRST

Trst, dne 9. decembra 1989

Upravna služba oddelkov za urbanistično planiranje in gradbena dovoljenja.

Prot. št. S.A.I. (a) - 87/49/24

Predmet: Varianta št. 48 Splošnega občinskega regulacijskega načrta - Vrdele, Ulica Linie

ŽUPAN

na podlagi odloka predsednika deželnega odbora št. 0508/Pres-156/P.T. z dne 26.9.1989, v povezavi z odlokom v Uradnem vestniku Avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine št. 111 z dne 3.11.1989, s katerim je bila odobrena varianta št. 48 s.o.r.n., ki jo je sprejel občinski svet s sklepom št. 591 z dne 30.6.1987; — na osnovi 10. člena zakona št. 1150 z dne 17.8.1942

obveščam,

da je od dneva objave tega razglašala dalje in za vse čas veljave varianta št. 48 Splošnega regulacijskega načrta tržaške občine deponirana, skupaj z odobritvenim odlokom in na prost vpogled občinstvu, v občinskem tajništvu, soba št. 607 sektorja za urbanistično načrtovanje - Urad za urbanistični načrt - Costanzijev prehod št. 2 - VI. nadstropje. Kdorkoli je zainteresiran ima možnost, da si varianta v uradnih urah ogleda (ob delavnikih od 12. do 13. ure).

GLAVNI TAJNIK

(dr. Giovanni Serraglio)

ŽUPAN

(dr. Franco Richetti)

Med polemikami o zakonitosti postopkov Politična kriza hromi osrednji tržaški upravi

Politična kriza v večinah, ki sestavljata tržaški občinski in pokrajinski odbor, ima seveda svoje konkretne posledice. Kriza je sicer polovična, saj odborniki niso odstopili, kljub temu pa se izvoljena telesa sestajajo s težavo.

Znana je polemika o sklicu seje tržaškega občinskega sveta, potem ko so svetovalci opozicije 22. decembra zahtevali sklic sveta. Po zakonu bi moral župan sklicati sejo deset dni po prejemu zahteve, vendar tega ni storil in občinski svet se bo sestel komaj 16. t. m., seveda če med tem ne bo prišlo do kakšne spremembe ali senzacije. Komunistični svetovalci so namreč vložili priziv na pokrajinski nadzorni odbor in od njega zahtevali, naj ukrepa. Videli bomo, kako se bo zadeva razvila, prav gotovo pa bodo polemike zelo ostre.

V ponedeljek pa se bo sestel tržaški pokrajinski svet. Sklicali so ga po seji odbora, na katerem je predsednik Pokrajine Crozzoli seznanil odbornike s političnim in programskim dokumentom, ki ga je sestavil za premostitev sedanje krize. Podoben dokument je napisal tudi tržaški župan Richetti, o programskih iztočnicah pa bodo razpravljali na sestanku tajništva strank, ki bo danes.

Mimo političnih zapletov in razpletov pa velja ponovno naglasiti, da politična kriza dejansko hromi upravna

telesa. Za to je dokaz že sam dnevni red, ki so ga prejeli tržaški pokrajinski svetovalci. Dnevni red postaja že prava brošura, ki vsebuje 40 sklepov, ki jih je treba potrditi, 16 novih sklepov, ki jim mora sprejeti svet in 9 sklepov, ki jih je predlagal sam svet. Poleg tega je na dnevnem redu kar 87 vprašanj in resolucij, ki so jih vložili in predlagali posamezni svetovalci. Dela je torej krepko več kot za eno samo sejo, saj bi samo branje dnevnega reda zahtevalo dobro uro, kaj pa šele odgovori in diskusija.

Upati je torej treba, da bodo tajniki strank, ki se bodo sestali, upoštevali tudi ta dejstva. Pred volitvami so se stranke predstavile z gesli o dobri in učinkoviti upravi, sedaj pa je številčno močna koalicija zabredla v dokaj-snji upravni kaos. Že res, da ni mogoče upravljati brez političnega soglasja, pravi vzroki krize pa so tako zakulnsni, da jih občani težko razumejo, še težje pa opravičijo.

Polemično vzdušje pa je tudi v Miljah. Odbornik Liste Frausin Claudio Mutton je namreč vložil priziv in ga poslal županu, prefektu in pokrajinskemu nadzornemu odboru. V prizivu je izrazil dvom, nad zakonitostjo izvolitve nadomestnih odbornikov. Število svetovalcev, ki so volili, naj bi bilo drugačno od števila, ki ga je javil župan. Med volitvami naj bi bil odsoten svetovalec Alternativne zelene liste.

Poziv romunskih zdravstvenih oblasti k solidarnosti Nova nabirka zdravil in zdravniških aparatur za bolnišnice v Romuniji

V romunskih bolnišnicah primanjkuje še številna pomembna zdravila, zdravniške naprave (tudi najpreprostejše) in celo hrana za otroke. V torek in včeraj so nekateri bolnišnice iz romunskih mest Temišvara, Lugosa, Craiove, Vranicee in Sibiu objavile namreč dramatičen poziv, ki so ga razposlale raznim odborom in ustanovam in s katerim povprašujejo po sledečih zdravilih: cordarone, isoptin in dobutrex v ampulah, tablete chinidina, eparina, ampule dobutamine, promestila,

cedilanida, eledona in adriablasyna, ampule in tablete metrotrexata, ampule beltomicine ter ampule in tablete ciclofoxfamida. Poleg tega potrebujejo tudi insulin, analgetike in anestetike, zdravila volteren, feldene, nesteroidne in indoci. Seznam potrebnih naprav pa je sledeči: stetoskopi, naprave za merjenje krvnega pritiska in za elektrokardiogram ter še kateterje in inkubatorje za nedonošenčke. Kot rečeno pa nujno potrebujejo tudi mleko v prahu za dojenčke in majhne otroke.

Poziv je v Trstu objavil Italijansko-romunski solidarnostni odbor, ki bo od danes naprej zbiral prispevke v skladišču bivše vojašnice Beleno, Ul. Revoltella 29/35. Skladišče bo odprto od 9. do 12. ure in od 15. do 17. ure. Denarne prispevke pa je mogoče vložiti tudi na tekoči račun, ki je naslovljen na senatorja Arduina Agnellija, št. 10124345. Na položnico je treba napisati, komu je namenjen prispevek. Denar pa še vedno zbira tudi Rdeči križ na sedežu na Trgu Sansovino od 9. do 13. in od 15. do 20. ure, tel. 308850.

Kot smo že napovedali, pa so "tržaški" prispevki od včeraj spet na poti v Romunijo. V zgodnjih popoldanskih urah je namreč odpotoval tovornjak s prikolico s prispevki (hrano, zdravili in oblekami), ki so jih nabrali na Rdečem križu. Te pošiljke bodo potovale po morju, in sicer z ladjo iz Barija v Constanto na Črnem morju. Zvečer pa so odpotovali tudi trije tovornjaki s prispevki, ki jih je nabral solidarnostni odbor. Le-ti bodo potovali po kopnem in so namenjeni v zahodne predele Romunije.

Nabirka prispevkov pa se nadaljuje tudi na Pomorski postaji, kjer je zbirno središče pripravilo romunsko-italijansko združenje Decebal. Prispevke zbirajo od 9. do 13. ure, informacije pa nudijo tudi po telefonu na številki 6732651.

Na sliki (foto Križmančič): natovarjanje tovornjaka Rdečega križa.

Jugoslovanske valute pri nas skorajda ni dobiti

V tržaških bankah in menjalnicah precej nejasnosti glede dinarja

Ne samo, da v Trst »težak« dinar še ni prišel, v teh dneh je sploh dinarje izredno težko dobiti. Ob ukrepih jugoslovanske vlade, ki je s prvim januarjem uvedla konvertibilni dinar, pa je treba upoštevati še dejstvo, da je bil šele včeraj v Jugoslaviji prvi delovni dan v letu.

Novi bankovci, na katerih »manjkajo« štiri ničle, pravzaprav niso v obtoku niti še v sosednji republici, kjer pa so cene že preračunali v novo valuto. Plačuje se seveda s starimi bankovci, ki bodo v veljavi vse do konca leta, njihovo vrednost pa določa nov uradni tečaj. Kot smo že večkrat poudarili, je vrednost novega dinarja vezana na nemško marko, ki sedaj velja sedem dinarjev (nekateri sicer trdijo, da so včeraj v Jugoslaviji marko menjali po 7,8 dinarjev, se pravi ugodneje od uradne vrednosti).

Ti izračuni so sicer uradno-pravno veljavni, vendar pa jih vsepovsod ne upoštevajo, oziroma ne morejo upoštevati. Tako npr. večina tržaških bank nima novodol, kako naj se ravna v odnosu do dinarjev in jih zato ne sprejema. Ob vprašanju pravilne menjave pa si v bankah postavljajo trenutno nerešljiv problem, kako naj dinarje registrirajo.

Takšne birokratske težave se odražajo tudi v menjalnicah, v katerih tudi praviloma ne sprejemajo dinarjev, če bi jih sploh kdo želel zamenjati. Že več časa namreč jugoslovanski odjemalci prihajajo v Trst z nemškimi markami ali z drugo tujo valuto, veliko pa se poslužujejo tudi kreditnih kartic. Zato že prej na tržaškem trgu ni bilo veliko dinarjev, niti v drugi polovici novembra in v decembru, ko so jugoslovanski kupci spet bolj množično prišli po nakupih v Trst.

Vsekakor tako malo kot jih je v teh dneh, jih že dolgo ni bilo in tudi njihove dejanske vrednosti ni lahko določiti. Pri Tržaški kreditni banki so nam npr. povedali, da je uraden tečaj pri prodaji med 107,5 do 108, pri nakupu pa okoli 102, kar odgovarja novi vrednosti. Vendar pa so še včeraj v nekaterih menjalnicah dinar kupovali po 80 in prodajali po 100 in s tem dejansko potrdili dinarju vrednost, ki ga je imel ob koncu prejšnjega leta.

Če primerjamo navedena tečaja, uvidimo, da je razlika približno 20% na škodo dinarja in da je nezaupanje še najbolj izrazito pri odkupu jugoslovanske valute. Da bi bilo naše izvajanje nekoliko bolj jasno, naj povemo, da so v nekaterih tržaških menjalnicah za milijon starih dinarjev, se pravi za 100 novih, dali 8 tisoč lir, medtem ko jih uradni

tečaj predvideva 10.200. Na manjšo razliko pa je lahko računalko vsakdo, ki je v Trstu želel nabaviti dinarje: v maloštevilnih menjalnicah, kjer so dinarje imeli, je moral za milijon starih oziroma sto novih dinarjev odšteti 10.000 lir, uradno pa bi moral plačati do 10.800 lir.

Kot rečeno, v Trstu včeraj skorajda ni bilo dinarjev. Vendar pa tržaški gospodarstveniki in trgovci predvidevajo, da bo zaradi ukrepov jugoslovanske vlade v prihodnje tudi k nam jugoslovanski državljani prihajali s svojo valuto. Ena izmed prvih posledic uvedbe »težkega« dinarja bi namreč moralo biti zmanjšanje razkoraka med uradnim in realnim tečajem dinarja, ki je zadnje čase dosegal nivo med 30 do 40%, kar je seveda pospeševalo razne špekulacije z jugoslovansko valuto.

Stabilnost dinarja bi seveda pozitivno vplivala na zaupanje tujih gospodarstvenikov v jugoslovansko valuto. Tako je npr. predsednik Združenja tržaških trgovcev Donaggio izjavil, da bodo verjetno tržaški trgovci ugodneje sprejemali in upoštevali dinar, če bo njegova vrednost stabilnejša kot doslej. To bi jim med drugim omogočilo, da ga vsi enako vrednotijo.

Bolj nejasne pa so napovedi glede sprememb v poslovanju uvozno-izvoznih podjetij med Italijo in Jugoslavijo. Na Slovenskem deželnem gospodarskem združenju so menili, da bo treba počakati še nekaj časa do prvih izplačil oziroma obračunov. K previdnosti v napovedih poziva tudi predsednik tržaških trgovcev Donaggio, ki pravi, da so morala podjetja, ki so trgovala z Jugoslavijo, doslej računati na skokovito jugoslovansko inflacijo. Če bi torej novi dinar jugoslovanskih partnerjem prinesel nekaj več »duševnega miru«, bi seveda bil več kot dobrodošel. Sicer pa večina trgovcev meni, da bo še nekaj časa pri nas »jugoslovanska valuta« nemška marka.

Poleg profesionalne »radovednosti« tistih kategorij, ki imajo veliko stikov z Jugoslavijo, pa vlada v Trstu tudi nekakšno splošno zanimanje, kako se je treba vesti do nove jugoslovanske valute. Nekateri so bili celo prepričani, da bodo morali že takoj zamenjati stare bankovce z novimi. Takšne skrbi so zaenkrat odveč, kajti veljavni so še stari bankovci, težave pa bodo prav gotovo imeli s preračunavanjem cen.

V vrstah stojijo predvsem upokoјenci

Vedno več sitnega čakanja pred uradi in okenci

Dolgim vrstam, ki se zaradi sindikalnega protesta bančnih uslužbencev vijajo pred bančnimi zavodi, se v teh dneh pridružujejo še druge, saj je začetek novega leta neizbežno v znamenju plačevanja računov, pa čeprav starih.

V vrsti stojimo, da poravnamo radijsko-televizijsko naročnino, račune za vodo, elektriko in plin, na posnetku M. Magajne pa vidimo vrsto ljudi, predvsem upokoјencev, ki so včeraj, kljub ostremu mrazu, potrpežljivo čakali, da na sedežu SIP poravnajo račun za telefon. Nagrade (beri popusta) za tako vestnost in vzdržnost sicer ni, edini razlog je treba iskati v dejstvu, da če plačamo račun na sedežu SIP

nam ne zaračunajo dodatnih taks, kot to delajo banke in pošta. Za upokoјence, ki se preživljajo z bormimi pokojninami, je očitno že ta majhna vsota vredna žrtev. Žal so jih vajeni, saj se precejšen del njihovih opravkov (dvigovanje pokojnin, bolniški izvidi, tiki-teti ipd.) odvija v čakalni vrsti.

Openski tramvaj 8. in 9. ne vozi

Direkcija prevoznega podjetja ACT sporoča, da openski tramvaj (proga številka 2) v ponedeljek, 8., in v torek, 9. januarja, ne bo vozil, in sicer zaradi rednih vzdrževalnih del in pregledov. V primeru slabega vremena bodo prekinitve proge prenesli za 24 ur. Delovala bo nadomestna avtobusna služba.

V soboto dopoldne na Ferdinandu

»Koncert za mir« komornega orkestra dežel Alpe-Jadran

Rajonski svet za Kjadin in Rocol, Dežela Furlanija-Juljska krajina, Tržaška letoviščarska in turistična ustanova, glasbeno združenje Aurora Ensemble in šola Accademia ambrosiana di musica da camera Interopera prirejajo v soboto, 6. januarja, ob 11. uri v palači Ferdinandu »Koncert za mir«. Nastopilo bo dvanajst članov Komornega orkestra Alpe-Jadran, ki ga sestavljajo mladi glasbeniki iz naše dežele, Slovenije, Lombardije, Veneta, Tridentinskega in Gornje-ga Poadizja ter iz Madžarske.

Na koncertu bodo pod taktirko Giovannija Pacorja izvajali Corellijev Veliki koncert opus 6 št. 8 »Za božično noč«, Marcellov Koncert v c-molu za oboo in godala, Bärmannov Adagio za klarinet in godala ter Schubertov Rondò v Aduru za violino in godala D 438. Kot solisti bodo nastopili tržaška violinista Črtomir Šiškovič in Romolo Gessi, violinistka Alessandra Carani iz Lombardije, čelistka Paola Gentilin iz Veneta, slovenski oboist Dušan Jovanovič ter tridentinska klarinetistka Roberta Gottardi. V orkestru pa bo igral tudi violinist Igor Kuret.

Vstop je prost.

Spet gozdni požar, k sreči tokrat brez hujših posledic

Hiter in učinkovit poseg gasilcev in gozdnih čuvajev je omogočil omejitve požara, ki je sinoči zagorel v Boškutu pod Sv. Alojzijem. Goreti je začelo nekaj po 17. uri, in sicer med Drevoredom al Cacciatore in Ulico de Marchesetti, po vsem sodeč na več točkah istočasno ali skoraj istočasno. Ogenj se je tudi že nevarno približal stanovanjskim blokom okrog Trga Popovich, toda na poziv krajanov so nemudoma prihiteli gasilci s štirimi sredstvi ter gozdni čuvaji s tremi. V pičlih dveh urah so plamene pogasili. Seveda pa bi se požar brez njihovega učinkovitega posegagotovo hudo razširil, saj je pihal veter in vreme je že dalj časa suho. Poudariti velja, da je prav sedanje obdobje najnevarnejše za gozdne požare, zato je nujno, da se zdaj posebno strogo držimo protipožarnih predpisov.

4. 1. 1985

4. 1. 1990

Sergij Doles

DRUŽINA

Konzorcij kmetijskih zadrug Grmada izreka globoko sožalje svojemu podpredsedniku Germanu Švari in svojcem ob izgubi dragega očeta Justa.

Ob smrti drage mame in none izreka tov. Zmagi in družini iskreno sožalje

sekcija KPI J. Pegan iz zgošniške občine

Uprava občine Zgonik izreka uslužbenki Zmagi iskreno sožalje ob izgubi predrage mame.

Umrl časnikar Mario Nordio

Včeraj so v rodnem Trstu v zasebnem krogu pokopali dekana italijanskih časnikarjev Maria Nordia, ki je 31. decembra umrl v straosti 100 let. Rodil se je namreč 30. januarja 1889. Svojo časnikarsko kariero je pričel leta 1907 pri tržaškem časopisu »L'Indipendente«, pozneje pa je služboval pri dnevnikih »Il Popolo« in »Il Piccolo«, kjer je za časa fašizma bil šef redakcije. Že poprej je bil vojni dopisnik med libijsko vojno (1911), balkansko (1912) in prvo svetovno vojno, v letih 1931-32 pa je dopisoval iz Rusije. O tem je napisal tudi več knjig. Vse življenje se je tudi rad ukvarjal z glasbo ter napisal nekaj opernih in opretnih libretov. Ob smrti Maria Nordia je časnikarska zbornica Furlanije-Juljske krajine objavila nekrolog, v katerem podčrtuje njegovo poklicno sposobnost.

Na otvoritveni slovesnosti, ki je bila prejšnji teden

V Lonjerju odprli nove prostore za kulturno in športno dejavnost

Skupina Lonjercev v novem domu

(Foto M. Magajna)

Prejšnji teden so v Lonjerju odprli prostore, v katerih bo stekla v prihodnje kulturna in športna dejavnost Lonjerja in Katinare.

Za vaščane je bil to pomemben in lep dogodek, ki jim daje upati, da bo postal novi sedež resnično zbirališče za vse, prostor, kjer bodo lahko stekle kulturne, družabne, pa tudi športne dejavnosti. Za tiste pa, ki so s prostovoljnimi delom, ali na kak drug način, prispevali k obnovi prostora, pa prijeten občutek in zadoščenje, da so opravili delo, ki bo za ta predel tržaškega predmestja, predvsem pa za Slovence, ki tu stoletja in stoletja živijo, še posebej važno in koristno.

Radivoj Pečar je predsednik KD Lonjer-Katinara in tajnik Športnega društva Adria. Na četrtkovni prireditvi je imel tudi govor, v katerem se je med drugim obrnil na vse Lonjerce in Katinarce, torej na vse vaščane, z vabilom, naj pristopijo h kulturni in športni dejavnosti, da obnovijo in popestrijo obe dejavnosti, ki sta bili že v preteklosti dovolj močni. Povabil jih je, naj okrepijo s svojo dejavnostjo tudi slovensko identiteto teh krajev, ki se, je dejal, vse bolj utapljajo v večinski stvarnosti.

»Z otvoritvijo smo malo pohiteli, ker smo si želeli, da bi v obnovljenih prostorih že preživeli novoletne praznike. Tako je tudi bilo, v veliko zadovoljstvo nas vseh,« nam je v razgovoru povedal.

Vse je nekako steklo pred približno šestimi leti, ko smo ustanovili za drugo Lonjer-Katinara in s prispevki Kraške gorske skupnosti, ki jih je vas prejela kot odškodnino za gradnjo nove ceste, ki bo stekla mimo Lonjerja, odkupili okrog 1000 kvadratnih metrov zemljišča sredi vasi, na katerem naj bi zrasel polivalentni center s telovadnico, društvenim barom in sedežem. Vse načrte smo pravočasno predložili, pa je prišlo do komplikacij in vse se je ustavilo. No, na naše inter-

vencije je posredoval tudi pokrajinski nadzorni odbor, ki je dal zagotovilo, da se bo vsa zadeva le premaknila.

V pričakovanju ugodne rešitve tega problema, so si člani KD Lonjer-Katinara in ŠD Adria »zavihali« rokave in začeli iskati drugo, bližje rešitev. Tako so v začetku preteklega leta odkupili prostore bivše gostilne pri Zupanovih sredi Lonjerja in jih s prostovoljnimi delom pa tudi z delom raznih obrtnikov in podjetij preuredili, obnovili in napravili takšne, da bo v njih lahko stekla vsa vaška dejavnost.

»Veliko dela je bilo opravljenega v tem času. V spodnjih prostorih hiše smo preuredili dvorano, ki lahko sprejme od 80 do 90 ljudi; uredili smo prostore za društveni bar, majhen prostor, kjer se bodo lahko vaščani ob večernih urah shajali in še kuhinjo, ki nam bo služila, ko bomo imeli večje družabne prireditve, ali kolesarska srečanja. Napeljali smo plinsko ogrevanje, električno napeljavno, opravili razna zidarska in pleskarska dela.

Veliko zidarskih del so domačini opravili s prostovoljnimi delom. Za ostala dela so poskrbela naslednja podjetja in obrtniki: za ogrevanje podjetje Bubola, za električno napeljavo Martelani, mizarska dela Rinaldo Čač, pleskarska dela Dino Gerdol, novo ohišje pa podjetje Zettin.

»Razen teh bi bilo prav, da omenimo vsaj nekaj zaslužnih vaščanov: Ljuba Čoka, Celestina Glavino, Danila Maverja, Luciana Malalana in Branko Kranjec.

V četrtek, 28. decembra, je bila otvoritev novih prostorov. Govore so imeli predsednik Kraške gorske skupnosti Marino Pečenik, Radivoj Pečar za športno in kulturno društvo in Giordano Cottur za pokrajinsko kolesarsko zvezo. Poleg številnih vaščanov se je otvoritve udeležil tudi katinarski župnik.

Novi sedež je torej odprt: v njem so številni vaščani že pričakali novo leto. Pa želje in upanja za naprej?

»Vsi, ki smo na kakršen koli način pomagali pri obnovi in odprtju kulturnega in športnega sedeža, si samo želimo, da bi le-ta služil vsem domačinom iz Lonjerja in s Katinare. Potrudili se bomo, da pripravimo v novih prostorih razna predavanja, filmske in družabne večere, Prešernovo proslavo, pustovanje, praznik 8. marca in še kaj. Potem pa se bo že začela tudi športna sezona, v kateri bo stekla mednarodna kolesarska dirka za trofejo ZSSD. Na njej bo sodelovalo okrog 200 kolesarjev iz sedmih držav. To bo ena največjih športnih prireditev in torej tudi pomemben dogodek za ta predel mesta in njegovo prebivalstvo.«

Mladi so tisti, na katere mora vsako društvo računati, če hoče razviti kulturno ali športno dejavnost. V Lonjerju imajo že skupino mladih, ki so začeli izdajati svoj bilten, ki so ga pomenovali »Lonjerski tribun«. Ob otvoritvi sedeža so izdali že drugo številko biltena, ki je vsebovala kroniko raznih dogodkov v vasi, pa tudi pričevanja, ki so jih mladi zbrali v pogovorih s starejšimi vaščani. Prostovoljne prispevke, ki so jih pri tem delu zbrali, so mladi podarili zadrugi za kritje stroškov.

Vse je torej steklo tako, da si lahko samo nadejamo čim več vesti o povečani kulturni in športni dejavnosti v Lonjerju in na Katinari.

Neva Lukeš

OBČINA TRST

Trst, dne 17. novembra 1989

Upravna služba oddelkov za urbanistično planiranje in gradbeno dovoljenja.

Prof. št. S.A.I. (a) - 89/151/4

Predmet: Varianta št. 55 S.O.R.N. - Sklop bivše tovarne strojev pri Sv. Andreju - Plavalni bazen - Sprejem

ŽUPAN

— upostevajoč, da je s sklepom št. 598 z dne 17.7.1989 občinski svet sprejel varianto št. 55 Splošnega občinskega regulacijskega načrta, odobrenega z o.p.d.o. št. 179/URB dne 16.12.1969 ter spremenjenega z o.p.d.o. št. 017/Pres.-8.P.U. z dne 21.1.1981; — po določilih iz 9. člena zakona št. 1150 z dne 17.8.1942, njegovih poznejših sprememb in dopolnil, ter 19. člena deželne zakona št. 39 z dne 4.5.1973,

obveščam

— da bo načrt omenjene variante za 20 (dvajset) celih zaporednih dni deponiran v glavnem tajništvu (oglasna deska) in sicer od 5. januarja 1990 do vključno 25. januarja 1990; — da si ga v tem roku lahko vsakdo ogleda od 8. do 14. ure ob delavnikih ter od 9. do 12. ure ob praznikih; — da lahko v teku dvajsetih dni po zapadlosti roka depozita prizadeti vložijo svoje pismene pripombe na kolkovanem papirju.

GLAVNI TAJNIK

(dr. Giovanni Serraglio)

ŽUPAN

(dr. Franco Richetti)

šolske vesti

Urad SSS je zaprt še danes, 4. januarja 1990; potem pa bo deloval po sledečem urniku: ob torkih in četrtkih od 11. do 12. ure ter ob sredah in petkih od 16. do 17. ure.

čestitke

Danes, 4. t. m., je v Samatorci naša MAMA in NONA 62. leto dočakala. Da bi korajžna in zdrava ostala ji voščijo vsi njeni, posebno pa vnuki Elena, Monika, Aleksander ter mala Petra.

SREČKO "Bečar" v Križu živi in zdravih 60 let slavi. Dragi dedek naš! Ostani še tako čil in mlad ti iz srca želimo tvoja Aljoša in Mateja z očkom in mamo in vsi, ki te imamo radi.

gledališča

VERDI
Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

Danes, 4. januarja 1990, ob 20. uri (red H) bo na sporedu baletna predstava R. Scedrina IL CAVALLINO GOBBO. Vstopnice so na razpolago od danes dalje pri blagajni gledališča. Ponovitve si bodo sledile: 5. 1. (red L) ob 20. uri ter 6. 1. (red G) in 7. 1. (red D) ob 16. uri.

V ponedeljek, 8. januarja, ob 20. uri posebna baletna predstava SCHIZZI IS-TRIANI, ki jo predstavlja gledališče I. Zajc z Reke. Vstopnice so na razpolago od danes dalje pri blagajni gledališča.

ROSSETTI
Od 9. do 21. t. m. bo gledališka skupina Teatro delle Arti predstavila Wilderjevo delo PICCOLA CITTA. Režija: Ermanno Olmi. V abonmaju odrezek št. 6. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

razstave

V TK Galeriji v Ul. sv. Frančiška 20 je odprta razstava kiparja PETRA JOVANOVIČA.

V prtiličnih prostorih Tržaške kreditne banke - Ul. Filzi 10 - razstavlja svoje najnovejše grafike ZORA KOREN ŠKERK.

V muzeju Sartorio je od 21. t. m. na ogled razstava o ruskih baletih DIAGHILEVA. Urnik: vsak dan razen ponedeljka od 9.00 do 13.00 in od 16.00 do 19.00. V muzeju je na ogled tudi zanimiva razstava o ČAROBNIH SVETILKAH.

V galeriji Carstius - Ul. Marconi 16 - je do 6. januarja 1990 odprta razstava izbranih del tržaških likovnikov.

V galeriji Al Bastione - Ul. F. Venezian 15 - je do 5. januarja na ogled razstava slikarja G. BARISONA.

V galeriji Barbačan je na ogled razstava KRAS IN BOŽIČ '89 v organizaciji Krožka za kulturo Il Carso.

V galeriji S. Michele - Ul. S. Michele 8 - je do 15. januarja na ogled razstava G. CRAGLIETTA ob 100-letnici rojstva.

kino

ARISTON - 16.00, 22.00 Willy Signori... e vengo da lontano.

EXCELSIOR - 16.00, 20.00 Sorvegliato speciale, i. Silvester Stallone.

EXCELSIOR AZZURRA - 15.45, 20.15 Oliver & Company, ris., prod. Walt Disney.

NAZIONALE I - 15.10, 22.15 The Abyss, r. James Cameron.

NAZIONALE II - 15.20, 22.10 Ho vinto la lotteria di Capodanno, i. Paolo Villaggio.

NAZIONALE III - 15.15, 22.00 Le ragazze della terra sono facili, kom.

NAZIONALE IV - 15.50, 22.15 Sono affari di famiglia, i. Sean Connery, Dustin Hoffman.

GRATTACIELO - 16.30, 22.10 Ritorno al futuro 2, r. Robert Zemeckis, i. Michael J. Fox.

MIGNON - 16.30, 22.15 Ghostbusters II.

EDEN - 15.00, 22.00 Cicciolina e Moana supervogliose di maschi, porn., □□

CAPITOL - 15.30, 22.00 L'attimo fuggente, r. Peter Weir, i. Robin Williams.

LUMIERE - 16.00, 22.15 Un'arida stagione bianca, i. Marlon Brando.

ALCIONE - 15.30, 22.00 Le avventure del barone di Munchausen.

RADIO - 15.30, 21.30 La seduzione di Amy, porn. □□

menjalnica

3. 1. 1990

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1286,500	1275.—	Japonski jen	8,807	8,500
Nemška marka	749,290	746.—	Švicarski frank	816,750	813.—
Francoski frank	219,500	217,50	Avstrijski šiling	106,595	105,80
Holandski florint	663,680	660.—	Norveška krona	193,420	190.—
Belgijski frank	35,629	35,10	Švedska krona	205,560	202.—
Funt sterling	2071.—	2050.—	Portugalski eskudo	8,506	8.—
Irski sterling	1977.—	1960.—	Španska peseta	11,605	11,30
Danska krona	192,850	190.—	Avstralski dolar	1007,400	950.—
Grška drahma	8,035	7,60	Jugoslov. dinar	—	102.—
Kanadski dolar	1104,500	1060.—	ECU	1517,400	—

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
 Telef.: Sedež 040/67001
 Agencija Domjo 831-131
 Agencija Rojan 411-611

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

CASSA RURALE ED ARTIGIANA
 OPIICINA - TRIESTE
 HRANILNICA IN POSOJILNICA
 OPIICINE - TRST

KMEČKA IN OBRтна HRANILNICA
 IN POSOJILNICA V NABREŽINI

SLOVENSKI DENARNI ZAVODI NA TRŽAŠKEM

vas vljudno vabijo na

NOVOLETNI KONCERT

INSTRUMENTALNE SKUPINE »VECCHIA VIENNA« — umetniški vodja Vittorio Clemente, ZORANA LUPINCA — harmonika
 in ZDRUŽENIH DEKLŠKIH ZBOROV VESNA - DEVIN - PRIMOREC TABOR — zborovodja Bogdan Kralj

TRST - Kulturni dom - Ul. Petronio
 v petek, 5. januarja, ob 20.30

Vstop samo z vabili,
 ki so na razpolago v tajništvih bank

Italijanski avtorji v Zagrebu

ZAGREB — Na pobudo festivala Europhonia bo prihodnji teden v Zagrebu koncert glasbe italijanskih sodobnih avtorjev. Koncert je organizirala rimska organizatorica Ada Gentile, na sporedu pa bo 11. januarja v mladinskem kulturnem središču. Koncert po prenašanju v neposrednem prenosu hrvaški radio, v Italiji pa bo za prenos koncerta poskrbel Radio 3.

Izvedbo najnovejših italijanskih glasbenih stvaritev so zaupali jugoslovanskim in madžarskim glasbenikom, ki so pravi specialisti na področju sodobne resne glasbe. Pri prireditvi koncerta pa je pomagal tudi Inštitut za italijansko kulturo v Zagrebu. Koncertu bodo prisostvovali vsi italijanski avtorji in sicer Sonia Bo, Piera Pistono, Vittorio Fellegara, Pieralberto Cattaneo, Ruggero Lolini, Raffaele Ceconi, Raffaele Ermirio in že omenjena Ada Gentile. Skladatelji bodo po koncertu sodelovali na okrogli mizi o sodobni glasbi v Italiji. Pri razpravi bodo sodelovali tudi jugoslovanski novinarji, muzikologinja Zdenka Veber, docenti in študenti zagrebške glasbene akademije. Okroglo mizo bo vodila Ada Gentile.

V tem okviru velja omeniti, da je madžarska avtorska organizacija Artisjus pred nedavnim podelila italijanski avtorji in organizatorji priznanje za njeno zavzetost pri popularizaciji sodobne madžarske glasbe. Ada Gentile je namreč zelo znana v Italiji in na tujem kot organizatorica glasbenih prireditev, poleg tega pa je v sodelovanju z madžarsko akademijo priraja v rimski palači Falconieri festival »Novi glasbeni prostor«.

● **Alli bodo devetdeseta leta** obdobje človeške solidarnosti? Na to vprašanje bodo skušali odgovoriti drevi v okviru oddaje Samarcanda na tretji mreži RAI. V oddaji bodo sodelovali tudi sodelavci videmske skupnosti Don De Roja. Oddajo bo kot vedno končala teologinja Adriana Zari s svojo parabolo.

Minljiva slava videoclipa

HOLLYWOOD — Vsak konec leta in začetek novega je obdobje obračunov. To velja tem bolj ob prevesu desetletja v novo. Izvedenci lahke glasbe, ki pripravljajo obračune o lahki glasbi v osemdesetih letih, so soglasni v oceni, da je bila lahka glasba predvsem sinonim videoclipa. Prav tako pa so soglasni tudi v pripombi, da videoclip sicer omogoča hipen uspeh, taka slava pa je »zelo hlapljiva« in se redkokdaj spremeni v trajnejši uspeh.

Kot primer ameriški izvedenci navajajo pevko Janet Jackson, ki je doživela izreden uspeh zaradi priimka (njen brat je slavni Michel Jackson) in zaradi izredno kakovostnih videoclipov, ni pa imela niti enega koncerta v živo. In ob uspehu Jacksonove se je uveljavila kot pevka tudi njena koreografinja Paula Abdul, kateri so producenti ponudili zelo ugodno pogodbo, ne da bi sploh vedeli, ali zna peti.

»Ko je leta 1981 postaja MTV začela oddajati videoclipse noč in dan, je »image« rock zvezde prispeval le 40 odstotkov k uspehu, danes pa »image« prispeva vsaj 70 odstotkov k uspehu vsakega popevkarja,« pravi podpredsednik družbe Park records Alan Reed. In izvedenec Irving Azof dodaja, da se je včasih vsak zvezdnik moral truditi leta in leta preden je utrdil svoj sloves, predvsem pa se je moral mučiti s koncerti v živo in paziti, da mu nobeden od teh ni spodletel. Danes je, kot kaže, povsem drugače: posrečen videoclip jamči vrhunsko slavo v enem tednu. Toda uspeh je prav tako minljiv.

Avtorji so močno zaskrbljeni, saj menijo, da pretirano poudarjanje »imagea« samo škodi glasbi, saj marsikdo ima ob sestavljanju glasbe v mislih predvsem filmske posnetke. Ob sedanjih težnjah, jamra marsikdo, ni izključeno, da bi dobri ansambli kot na primer Led Zeppelin doživeli fiasco, ker niso dovolj fotogenični.

Do tod analize. Vprašanje brez odgovora pa je, kaj bo v devetdesetih letih.

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Besede mičejo, zgledi vlečejo

Iz nemške revije, ki se ukvarja z otroki in njihovo vzgojo, povzemamo tokrat zanimivo temo, ki bi ji lahko nadeli naslov *Pozor, otroci nas opazujejo!*

Iz psihologije vemo, da se človek uči na tri načine: najbolj učinkovito in uspešno takrat, ko sam nekaj izkusi v praksi; drugič takrat, ko dojema skozi besedno razlago, pisanje ali slike - kar je abstraktni način dojemanja, ki nas najpogosteje spremlja skozi šolska leta; tretja metoda pa je ravno toliko preprosta, kolikor je tudi učinkovita. Človek posnema to, kar je videl delati druge. Edina napaka te metode je, predvsem v odnosu starši - otroci, da otroci ne posnemajo le tistega, kar bi si mi želeli, naj posnemajo, pač pa tudi vse tisto, kar se le njim zdi vredno posnemanja.

Naposled posnemajo le to, kar ni vredno posnemanja. Včasih so to zelo temni in usodni zgledi. Starši se sprašujejo, čemu njihovi otroci posnemajo le to, česar ne bi smeli, in si ne znajo odgovoriti.

Redoljubnim staršem, ki vendar ne težijo otrokom, čeprav bi želeli od njih vsaj manjšo mero redoljubnosti, ne gre v glavo, zakaj so njihovi otroci vsak dan tako ekstremno kaotični. Drugi se zmrdujejo nad obnašanjem otrok pri mizi, ki je tako, da ti prej obrne želopec, kot da bi ti povečal željo po hrani. Staršem je nerazumljivo, kajti sama sta vedno vljudna in vedno pazita na »prosim« in »hvala«.

Razumeti moramo, da pri posnemanju nimajo odločilne vloge podedovani geni, kajti tudi posvojeni otroci prav učinkovito lahko posnemajo kretneje svoje mame ali očeta, čeprav ni krvne zveze med njimi.

Ko so naši otroci še zelo majhni, se od nas učijo smeha, prvih besed... Kasneje pa dobijo več družbe in druge vrstnike za zgled. Že na sprehodu lahko opazujejo, kaj delajo »kolegi«. Posebej močno učinkuje želja po posnemanju vrstnikov v dobi otroškega vrta. Tedaj se naš otrok skoraj vsak dan vrača domov z novostjo v govoru ali v navadah pri jedi. Seveda so lahko ti »zgledi« tudi v družini. Velikokrat so starši do pubertete model številka ena za zgled. Lahko pa so bratranci, tete, strici, ded zgled, ki vleče.

V razvoju se navadno pojavi prva ločnica po tretjem letu, ko se deklice bolj obračajo k posnemanju matere, dečki pa k posnemanju očeta. Pravzaprav skoraj ne gre za to, da bi delali tisto, kar počenjata oče ali mati, pač pa je gibalno želja, da bi bili to, kar sta oče ali mati. Tu gre torej bolj za identificiranje z njima, kot pa za pravo posnemanje. Ta identifikacija pa je pravzaprav najmočnejša razvojna sila, ki jo poznamo, močnejša je od vsakršnega razvojnega eksperimentiranja, od vsakršne pohvale, kazni ali graje.

Zato je, če se omejimo na vprašanje, ki je zelo pogosto, popolnoma vseeno, če ima štiri letnik pištolo za igračko ali ne: če so starši miroljubni, bo kljub vsemu otroškemu streljanju iz njega zrasel miroljuben odrasel človek.

(se nadaljuje)

Starši, ki delajo pri organizaciji Central Intelligence Agency ali na kratko znani CIA imajo na razpolago za varnost svojih otrok poseben servis: dnevno varstvo v središčih Langley Children's Center.

V dvanajstih središčih, ki ležijo nekje v severni Virginiji, dela 28 članov najstrožje preverjenega osebja. Ti skrbijo za 104 otroke visokih funkcionarjev organizacije CIA.

Središče za varnost

Središča so vredna kakih 1,2 milijona dolarjev. Otroci imajo označena mesta le s svojim imenom, da bi ne bili razpoznavni po priimku.

Središča delujejo desletje le tri mesece, so pa zelo dobro organizirana na

treh ravneh - za dojenčke, majhne otroke in predšolske otroke. Prostori so opremljeni s pohištvo po meri.

Pravijo, da že kroži anekdota o tem, kako je soproga predsednika Busha obiskala novoustanovljeno središče. Po obisku so vprašali otroke, če vedo, zakaj jih je prva dama ZDA obiskala. Štiri letni Gregory je odgovoril tako, kakor si CIA le lahko želi: »Vem, vendar ne bom povedal!«

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	TV Ljubljana 1	TV Koper	RADIO TRST A
7.00 Aktualno: Uno mattina 9.40 Nanizanka: Santa Barbara	7.00 Otroški variete: Pata-trac in risanke 8.30 Nadaljevanke: Capitol 9.30 Renesančna Italija	12.00 Dok. oddaja: Meridiana - Il ciclo della vita, Vita degli animali, Veleno strisciante, Il bel mangiare, Il nuovo processo penale	8.50 Video strani 9.00 Mozaik. Spored za otroke in mlade: Indijanske legende, 9.25 Šolska TV - Slovensko mesto Piran; 10.10 Svetila	13.00 Rally Pariz-Dakar 13.30 TVD Novice 13.40 Nogomet - angleško prvenstvo 15.30 Nočni boks (pon.) 16.00 Nogomet - špansko prvenstvo	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Slovenski Ikar; 8.40 Revival; 9.05 Ne vse, toda o vsem; 9.10 Južnoameriška folklor; 9.40 Slovenska ljudska in umetna poezija; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Zvočne kulise; 12.00 Pomembni dogodki našega stoletja; 12.20 Melodije; 12.40 Naši zbori; 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Glasbena medigra; 15.10 Četrtekova srečanja; Jugoslavija 1918-1941; 15.40 Lahka glasba; 16.00 Mi in glasbi; 17.10 Roman: Vojna in mir (3. del); 17.25 Mladi val; 19.20 Zaključek.
10.30 Jutranji dnevnik 10.40 Variete: Ci vediamo (vodita Eugenia Monti in Claudio Lippi) 11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Variete: Piacere RAI 1 (vodi Piero Badaloni)	10.00 Variete: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 14.00 Nadaljevanke: Quando si ama 14.45 TV igra: L'amore è una cosa meravigliosa 15.50 Nanizanka: Alf 16.15 TV igra: (Non) Entrate in questa casa	13.45 Smučarski skoki (iz Innsbrucka) 14.00 Deželne vesti 15.00 Turnir v biljardu, nato rubrika Black & Blue 16.00 Film: Lili (kom., ZDA 1953, r. Charles Walters, i. Leslie Caron, Mel Ferrer)	10.25 Mozaik. Mostovi (pon.) 10.55 Video strani 12.55 SP v smučarskih skokih (prenos iz Innsbrucka) 15.15 Video strani 15.25 Mozaik. Mostovi (pon.) 15.55 Žarišče (pon.) 16.30 Dnevnik in poslovne informacije	18.00 Rubrika: Pillole 18.15 Wrestling Spotlight 18.50 TVD Novice 19.00 Odprta meja 19.30 TVD Stičišče 20.00 Rally Pariz-Dakar 20.20 Rubrika: Pillole 20.30 Dok.: Campo base 22.00 Rubrika: Mon-gol-fiera 23.15 Košarka NBA	17.05 Kratke vesti 17.05 Videomic 18.20 Športne vesti 18.35 Nanizanka: Miami Vice 19.30 Rubrika: Rosso di sera 19.45 Dnevnik, šport, vreme 20.30 Film: Senza scampo (dram., It. 1989, r. Paolo Poeti, i. Kim R. Stuart, Natasha Hovey, 1. del)
15.00 Aktualno: Primissima 15.30 Italijanske kronike 16.00 Mladinska oddaja: Big! 18.00 Kratke vesti 18.05 Aktualno: Italia ore 6 18.45 Nanizanka: Santa Barbara	22.15 Dnevnik - nocoj 22.25 Aktualno: Mode 1990 23.00 Košarka: Aris Solun-Philips Milan 23.50 Dnevnik in horoskop 0.20 Film: Direzione nord (dram., VB 1951, r. Anthony Kimmings, i. John Mills)	17.15 Nanizanka: I mostri, 17.45 Vita da strega 18.10 Dok. oddaja: Geo 18.45 Športna oddaja: Derby 19.00 Dnevnik in vreme 19.30 Deželne vesti 19.45 Blob/Cartoon 20.00 Variete: Blob - Di tutto di più 20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da Andrea Barbato 20.30 Dok. oddaja: Samarcanda, vmes (22.30) dnevnik 23.00 Variete: Fuori orario - Cose (mai) viste 23.50 Filmske novosti 24.00 Dnevnik - v kiosku 0.15 Pred 20 leti	16.45 Mozaik (pon.) 17.45 TV okno 18.00 Spored za otroke in mlade: Najlepše pravljice sveta 18.25 Ciciban, dober dan - V zasneženi deželi 19.00 Risanke in TV Okno 19.20 Dobro je vedeti 19.30 Dnevnik, šport in vreme 20.05 Nadaljevanke: Domovina (E. Reitz, r. Edgar Reitz, 10. del) 21.25 TV okno, nato Tednik 22.30 Dnevnik, šport in vreme 22.50 Komedijski odru: Barillonova poroka (G. Feydeau) 0.35 Video strani	21.00 Plesni nokturno: Govorica telesa 21.15 Dok. oddaja: Spreminjanja - Delavnica Marka Pogačnika 22.00 Večerni gost: Pogovor z dr. Felixom Turelom	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Mladina poje; 9.05 Glasbena matineja; 11.05 Naš gost; 11.30 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.30 Radio danes, radio jutri; 13.38 Do stiri nastih; 14.05 Govorimo angleško; 14.25 Iz glasbene tradicije; 14.40 Radijski Merkurček; 15.15 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Priljubljene melodije; 17.00 Studio ob 17.00; 18.05 Koncert Big Banda RTV Ljubljana; 18.30 Zbori; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Z instrumentalnimi ansambli; 20.00 Domače pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Nočni program.
CANALE 5	RETE 4	ITALIA 1	ODEON	TV Ljubljana 2	RADIO KOPER (slovenski program)
8.30 Film: I milionari (kom., ZDA 1949, r. Charles Lamont, i. Marjorie Main, Percy Kilbride) 10.30 Kviz: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie 15.00 Aktualna oddaja: Agenzia matrimoniale (vodi Marta Flavi) 15.30 Film: Susanna e le giubbe rosse (kom., ZDA 1939, r. William Seiter, i. Shirley Temple, Randolph Scott, Margaret Lockwood) 17.00 Kviz: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito 20.25 Variete: Striscia la notizia 20.35 Kviz: Telemike 23.05 Variete: Maurizio Costanzo Show 0.55 Variete: Striscia la notizia (pon.) 1.10 Nanizanka: Hollywood Beat, 2.10 Cover Up - Una sottile seduzione	8.30 Nan.: Il Virginiano - Vita nuova per Clara 10.00 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 10.50 Aspettando domani, 11.20 Così gira il mondo 12.10 Nanizanka: Strega per amore 12.40 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke 13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 15.35 La valle dei pini, 16.00 Veronica, il volto dell'amore 17.00 Nanizanka: General Hospital 18.00 Nad.: Febbre d'amore 19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati 19.30 Nanizanka: Mai dire sì - A denti stretti 20.30 Film: Il gran lupo chiama (kom., ZDA 1964, r. Ralph Nelson, i. Cary Grant, Leslie Caron) 22.45 Dokumentarca: Cousteau-jeva odprava, 23.15 Hollywood, Hollywood 23.45 Film: Tempesta sul Nilo (pust., VB 1955, r. Terence Young, i. Zoltan Korda) 1.45 Nan.: Nero Wolfe	7.00 Nanizanka: L'uomo di Singapore 8.00 Otroška oddaja 9.45 Film: Tarzan sul sentiero di guerra (pust., ZDA 1951, r. Byron Haskin) 11.30 Nanizanka: Happy Days, 12.05 Nata libera, 13.00 L'uomo di Atlantide 14.00 Varieteja: Sentieri di Emilio, 14.30 Smile 14.45 DeeJay Television 15.40 Nanizanka: Batman 16.00 Otr. odd.: Bim bum bam 18.00 Film: Noi siamo le colonne (kom., ZDA 1940, r. Alfred Goulding, i. Stan Laurel, Oliver Hardy) 19.30 Nan.: Genitori in blue jeans, 20.00 Cristina 20.30 Film: Star Trek IV (fant., ZDA 1986, r. Leonard Nimoy, i. William Shattner, Katherine Hicks) 22.45 Nan.: Casa Keaton 23.15 Rally Pariz-Dakar 23.50 Film: Il più grande amatore del mondo (kom., ZDA 1977, r.-i. Gene Wilder) 1.35 Nanizanka: Tutti per uno, 2.00 Signor presidente, 2.30 Duetto	12.30 Nanizanka: Quattro in amore 13.00 Variete: Sugar 15.00 Nadaljevanke: Anche i ricchi piangono, 16.00 Passiones, 17.00 Cuore di pietra 18.00 Nan.: Il supermercato più pazzo del mondo 18.30 Dok.: Človek in zemlja 19.00 Filmske novosti 19.30 Risanke in smešnice 20.15 Variete: Sportacus 20.35 Film: L'uomo ombra (krim., ZDA 1934, r. V. S. Van Dyke, i. William Powell, Myrna Loy) 22.30 Variete: Sportacus 23.00 Film: Omicidio in 35 mm (krim., ZDA 1983, r. Ken in Jim Wheat, i. Gail Strickland)	17.25 Dok.: Teleski '90 18.00 Studio Ljubljana 19.00 Nanizanka: Alò, Alò 19.30 Dnevnik in Žarišče 20.30 Dokumentarec: V hribih se dela dan - Poprek čez Pohorje 21.00 Plesni nokturno: Govorica telesa 21.15 Dok. oddaja: Spreminjanja - Delavnica Marka Pogačnika 22.00 Večerni gost: Pogovor z dr. Felixom Turelom	7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Vala 202; 13.00 Oddaja v živo: Od enih do treh; 15.30 Aktualno: Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črno na belem; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.
			TMC	TELEFRIULI	RADIO KOPER (italijanski program)
			9.30 Nadaljevanke: Adamo contro Eva 10.15 Nanizanka: Il giudice 10.45 Nad.: Terre sconfiniate 11.30 Aktualno: Ženska TV, Ogledalo življenja 13.30 Vesti in sport 14.30 Glasba: Clip clip 15.00 Risanke in nanizanka Roxana Banana	12.30 Medicinska rubrika 13.00 Dnevnik 13.30 Nan.: Vida de mi vida 15.00 Music Box 17.15 Nad.: La ragazza dell'addio, 18.00 Cristal 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Rubrika o zdravstvu 20.30 Nadaljevanke: Lo scialo (r. F. Bossi, 1. del) 22.00 Nan.: I diamanti della morte, 23.00 Kodjak 23.30 Dnevnik in News	8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.35 Glasba; 8.00 Razglednica; 8.20 Glasba in Pesem tedna; 8.35 Mi in vi - glasba in telefon v živo; 9.32 Revival parade; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Superpass; 10.35 Družinsko veselje; 11.00 Pismo iz; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Srečanja, Za vse dopust v Jugoslaviji; 18.00 Proza; 18.40 Mi in vi; 19.00 Glasba; 20.00 Nočni spored.
				TELE 4	RADIO KOPER (slovenski program)
				(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 15.00 Oddaja o modi: C'est la vie; 18.00 Vedeževalka; 20.00 Klasična glasba; 21.00 Radijski bazar, nato Nočna glasba.

Konzorciji za namakanje - od božiča jih vodi komisar

Nekaj dni pred božičem je prevzel dolžnosti komisarja za upravljanje namakalnih in melioracijskih konzorcijev nekdanji videmski prefekt La Rosa. Na to mesto ga je imenovala Dežela, ki v tej stopnji očitno ni upoštevala različnih stališč in predlogov, ki so bili iznešeni. La Rosa naj bi začasno upravljal tri melioracijske konzorcije na Goriškem s ciljem, da se ugotovi dejansko stanje, predvsem z ekonomsko — tehničnega vidika in da se nato najde najbolj primeren način upravljanja, bodisi v združitvi, oziroma poenotitvi, bodisi v drugačnih oblikah vodenja teh ustanov. Na Goriškem zadeva ukrep tri konzorcije: namakalni konzorcij za krminsko-gradiščansko območje, namakalni konzorcij za tržiško območje, konzorcij za melioracije (izsuševanje) Prevale. Sedanja je torej vmesna stopnja v postopku prestrukturiranja, za katerega se je odločila Dežela.

Načrt Dežele za preureditev upravljanja namakalnih in melioracijskih

konzorcijev — načrt zadeva tudi druge pokrajine in ne samo območja Goriške — so predstavniki strank, strokovnih združenj in raznih ustanov sprejeli precej kritično. Največ pomislekov je bilo glede umestnosti pripojitve konzorcija za melioracije Prevale tako zaradi vrste posegov, ki so predvideni na tem območju, kakor tudi zaradi specifičnosti lastništva zemljišč. V tem primeru gre namreč za odvodnjavanje, oziroma izsuševanje kmetijskih zemljišč in ne za namakanje, kakor je to slučaj konzorcija za krminsko-gradiščansko področje in za tržiško. Lastniki parcel in torej člani konzorcija pa so tako italijanski, kakor jugoslovanski državljani.

Eden od pomislekov, ki jih je bilo slišati ob nedavnih razpravah je tudi tisti, ki zadeva ekonomske odnose, oziroma plačevanje pristojbin. Odvodnjavanje je namreč znatno cenejše od namakanja. Upravičeno se zato člani konzorcija za melioracije Prevale

sprašujejo, zakaj bi morali plačevati višje dajatve, ali vsaj, da se vprašanje pristojbin v celoti razjasni pred sprejetjem kakršnihkoli dokočnih odločitev.

Ob tem velja zabeležiti, da so konzorcij ustanovili v obdobju med vojnama, ko so bile geopolitične razmere drugačne, predvsem pa ni bilo v teh krajih meje.

Prav zaradi te specifikke, bi bila primernejša, za območje, ki zadeva Prevalo, drugačna oblika upravljanja. Upravo naj bi poverili Briški gorski skupnosti. V tem smislu je bil izdelan tudi predlog, ki so ga potrdile tudi nekatere občine, osvojila pa tudi Pokrajina.

Z njim je bila seznanjena Dežela, ki pa ga očitno v tej fazi ni upoštevala. Upati je, da bo nekaj več posluha v naslednji fazi, ko naj bi odločali o novi upravni konfiguraciji za območja, kjer so uvedene melioracije, oziroma vgrajeno namakalno omrežje.

Nadaljuje se pestra dejavnost središča

Bogat spored prireditev v našem Kulturnem domu

Četrtek, 4. januarja, ob 20.30 - Filmska sezona Kinoateljja Gorica Kinema '90: predvajanje filma "Fantje iz Ulice Panisperna". Režija Gianni Amelio.

Četrtek, 11. januarja, ob 20.30 - Filmska sezona Kinoateljja Gorica Kinema '90: predvajanje filma "Maicol". Režija Mario Brenza.

Petek, 12. januarja, ob 20.30 - Koncert pianista Massima Gona. Glasbeni večer prireja Glasbena matica Gorica.

Ponedeljek, 15., in torek, 16. januarja, ob 20.30 - Gledališka predstava "Zid, jezero". Gostovanje Drame SNG Ljubljana.

Četrtek, 18. januarja, ob 20.30 - Filmska sezona Kinoateljja Gorica Kinema '90: predvajanje filma "Jezus iz Montreala". Režija Denys Arcand.

Nedelja, 21. januarja, ob 10. uri - Občni zbor goriške sekcije WWF.

Torek, 23. januarja, ob 18. uri - Srečanje z jugoslovansko kajakaško reprezentanco. Večer prireja Kulturni dom in ZSSDI.

Četrtek, 25. januarja, ob 20.30 - Filmska sezona Kinoateljja Gorica Kinema '90: predvajanje filma "Money". Režija Doris Dorrie.

Sobota, 27. januarja, ob 20.30 - Planinski ples, ki ga prireja Planinsko društvo Gorica.

Nedelja, 28. januarja, ob 9.30 - Posvet o športu. Prireja ga Združenje slovenskih športnih društev v Italiji.

Ponedeljek, 29., in torek, 30. januarja, ob 20.30 - Gledališka predstava Tennesseeja Williama "Tetovirana roža". Režija Mario Uršič. Gostovanje Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta.

Razstava bo odprta še do 8. januarja Restavriranje knjig

Poročali smo že, da so v Ulici Rabbata 18 pred kratkim odprli prenovljeni sedež Študijskega in restavratorskega centra ter v njem uredili tudi priložnostno razstavo.

Odprta bo še nekaj dni, do 8. t. m. Razstava si prav gotovo zasluži obisk že zaradi svoje posebnosti. Z restavriranjem starih knjig, listin in drugih dokumentov iz papirja se namreč ukvarjajo bolj redke ustanove. V Gorici pa je zadruga, ki je nastala pred petimi leti pravzaprav edina tovrstna ustanova.

Poleg številnih eksponatov, ki nudijo dovolj jasen vpogled stanja v katerem se žal nahajajo knjige in drug material, se obiskovalci lahko seznanijo s samim postopkom restavratorskega dela, s pripravami, ki so jih, tudi sami izumili, in končno z uspehi potrpežljivega dela.

Študijski in restavratorski center vodi Bruna Tomasini, pomaga pa ji pet sodelavcev. Center je v času od svoje ustanovitve že opravil nekaj zahtevnih posegov na goriškem knjižnem, oziroma arhivskem fondu.

Omeniti velja še tole: nekateri od članov so se strokovno usposabljali v restavratorskih delavnicah v Rimu in

Firencah. Center pa je priznan tudi s strani Državnega arhiva.

Razstavo si je mogoče ogledati med 10. in 12.30 in med 15. in 18. uro in sicer do 8. januarja.

Novi dinar še neznanka

Tudi po prvem, oziroma drugem delavniku v novem letu ostaja konvertibilni dinar še precejšnja neznanka. Tujih kupcev je bilo tudi včeraj razmeroma malo, novih bankovcev pa menda še ni videl nihče. Okrog pol dneva včeraj smo se v Kmečki banki pozanimali za tečaj dinarja. Za odkup so včeraj plačevali 102 liri za en dinar, štiri lire dražja pa je bila prodaja te valute. Ostalo pa je le v glavnem pri teoriji, kajti pri okencu menjalnice se do takrat ni javil nihče.

Pri Goriški hranilnici so ohranili staro razmerje in je bil včeraj tečaj 0,008 (za odkup) in 0,010 (za prodajo). Odkupni tečaj nemške marke je znašal včeraj 746,75, avstrijskega šilinga pa 106 lir.

Urejanje pokopališča in cest v Števerjanu

V Števerjanu bodo v kratkem namestili posode za zbiranje pločevink in plastike. Tako namreč nalaga državni zakon št. 475 in v tem smislu so sprejeli odločitev na zadnji seji občinskega sveta v lanskem letu. Števerjanska občinska uprava je že pred časom namestila, tako kakor vse druge občine, posebne nabiralnike za zapadla ali neuporabljena zdravila in baterije. Z novim letom bodo namestili še posode, kamor bodo občani odlagali plastiko in pločevinke. Občinski svet je poveril odbor, da uredi vse potrebno v zvezi s to službo.

Na seji je bil nadalje govor o urejanju, oziroma asfaltiranju cest v občini. V kratkem bodo novo asfaltno prevleko namestili na območju glavnega trga in na nekaterih manjših cestnih odsekih. Začeli bodo nadalje urejati pokopališče. Načrt predvideva prenovo mrliške veže, napeljavo elektrike in vode. Poleg tega bodo uredili tudi dvajset grobov, ki so se vgreznili. Vsa omenjena dela bodo stala 40 milijonov lir, občinska uprava pa je od Dežele že prejela prispevek 20 milijonov lir.

Občinski svet je med drugim odobril nekaj sprememb glede obračuna-

vanja davka na gospodarske dejavnosti (ICIAP). Tako je bila spodnja meja dohodka iz gospodarske dejavnosti — ta kriterij se namreč po novem tudi upošteva — določena v znesku šestih milijonov lir, zgornja meja pa v znesku trideset milijonov lir. Davčni zavezanci, katerih dohodek iz gospodarske dejavnosti ni presegal šest milijonov lir, bodo plačali polovični znesek osnovne tarife, tisti pa, ki so presegli trideset milijonov lir, bodo plačali dvakratni znesek.

Občinski svet je na predlog odbora odobril še finančne prispevke kulturnim društvom.

V ta namen so razdelili poldrugi milijon lir, društva pa bodo prejela: KD Nediža 150 tisoč lir, Združenje starih iz Gorice 50 tisoč, Združenje za hemodializo iz Gorice 50 tisoč, krajevna sekcija VZPI-ANPI 150 tisoč, krajevna sekcija slovenskih skavtov 150 tisoč, SKD Sedej 500 tisoč in KD Briški grič 500 tisoč.

Sklenili so tudi, da bodo prispevali po eno sejnino za humanitarno pobudo "100 metrov upanja", ki je bila sredi decembra v Krminu.

V nesreči v Carduccijevi ulici huje ranjen 82-letni mopedist

Priletni mopedist je včeraj, nekaj pred dvanajsto uro, zadobil težje telesne poškodbe v prometni nesreči v Carduccijevi ulici. 82-letnega Luciana Lipizerja, ki biva na Trgu Tommaseo 10, je z avtomobilom zbila 34-letna Daria Cernic iz Štmavra. Lipizer se je z mopedom peljal proti Travniku, v isti smeri je za njim pripeljala tudi Cerniceva.

Točen potek nesreče še ni povsem pojasnjen. Lipizerja so sprejeli na zdravljenje na ortopedskem oddelku splošne bolnišnice v Gorici, zaradi zloma kolka na levi nogi, številnih udarcev in odrgnin. Zdravil se bo dva meseca, v kolikor ne bodo

medtem nastopile komplikacije, ki so z ozirom na spoštljivo starost zmeraj možne.

Zapisnik o nesreči sestavlja prometna policija.

razna obvestila

Slovensko planinsko društvo priredi 11. t. m. ob 20.30 društveni večer v čitalnici knjižnice Damir Feigel. Predvajali bodo diapozitive o dejavnosti v lanskem letu ter o pohodu rekreativcev na Triglav.

Drevi Amelijev Fantje iz Ulice Panisperna

Pred nami je že drugi del letošnje zimske sezone Gorica Kinema, ki ga prireja goriški Kinoatelj. Zimska sezona se bo nadaljevala do marca, ko bo na sporedu letos že 5. Film video monitor.

Drevi ob 20.45 bodo v veliki dvorani Kulturnega doma v Gorici vrteli celovečerni film italijanskega režiserja Giannija Amelija "Fantje iz Ulice Panisperna" (1988). V glavnih vlogah nastopajo Andrea Prodan, Ennio Fantastichini, Mario Adorf in Laura Morante.

Film prikazuje na izviren in zanimiv način, kako je v prvih letih našega stoletja prijateljstvo skupine dečkov rodilo svetlo obdobje italijanske fizike. Gre za vsem dobro znana imena kot so npr. Fermi, Majorana, Segrè itd. Režiserju Ameliju je uspelo oplemeniti golo nizevanje zgodovinskih podatkov z življenjskimi anekdotami in odnosom med učiteljem in učencem.

kino

Gorica

KULTURNI DOM 20.45 »Fantje iz Ulice Panisperna«. Režija Gianni Amelio.

CORSO 18.00-22.00 »Kick boxer - ultimo guerriero«.

VERDI Danes zaprto.

VITTORIA 17.00-22.00 »Oliver & C«. Risanka.

Tržič

COMUNALE Danes zaprto.

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Ghostbusters II«.

Nova Gorica

SOČA - Nova Gorica 18.00-20.00 »Dvojčaka«.

SVOBODA - Šempeter 18.00-20.00 »Batman«.

DESKLE 19.30 »Njej je lepo v svili«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Provvidenti - Travnik 34 - tel. 531972.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Comunale 1 - Ul. Terenziana 26 - tel. 482787.

Podaljšan rok za vplačila obrokov zemeljskih posojil (mutui fondiari)

Da bi se izognili gneči, ki se pojavlja in ki je predvidena v prvih dneh januarja ob napovedanih stvarkah bančnih uslužbencev

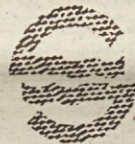
Cassa di risparmio di Gorizia - Goriška hranilnica sporoča

da je podaljšan rok do 10. januarja za vplačila obrokov posojil, ki so zapadli 31. decembra 1989, brez dodatnih stroškov.

CASSA DI RISPARMIO DI GORIZIA

Kmečka banka Gorica

KMEČKO-DELAVSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V SOVODNJAH

KMEČKO-OBRTNA HRANILNICA DOBERDOB

SLOVENSKI DENARNI ZAVODI NA GORIŠKEM

vas vljudno vabijo na

NOVOLETNI KONCERT

INSTRUMENTALNE SKUPINE »VECCHIA VIENNA« — umetniški vodja Vittorio Clemente, ZORANA LUPINCA — harmonika in ZDRUŽENIH DEKLIŠKIH ZBOROV VESNA - DEVIN - PRIMOREC TABOR — zborovodja Bogdan Kralj

G O R I C A - Deželni avditorij v soboto, 6. januarja, ob 20.30

Vstop samo z vabili, ki so na razpolago v tajništvih bank

Publikacija o sodobnem zamejskem pisatelju Slovenski kulturni klub izdal knjižico o večeru z A. Rebulo

SLOVENSKI KULTURNI KLUB - TRST

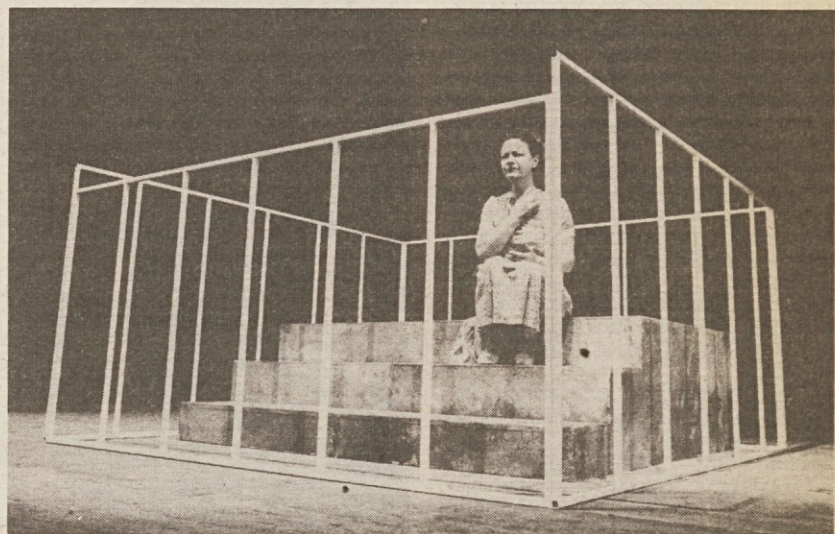
VEČER
Z ALOJZOM REBULO

Pred kratkim je Slovenski kulturni klub izdal knjižico z naslovom **Večer z Alojzom Rebulo**. Publikacija je izšla ob avtorjevi 65-letnici in se navezuje na večer s pisateljem, ki so ga slovenski višješolci v Trstu, člani Slovenskega kulturnega kluba, priredili 26. novembra 1988. Pisatelj je predstavila prof. Diomira Fabjan Bajc, po njenem uvodu pa se je razvil sproščen razgovor. »Ko smo pozneje poslušali magnetofonski zapis tega razgovora, smo odkrili, da odgovori na naša vprašanja niso zanimivi samo za nas, ki smo se večera udeležili, ampak lahko iz njih prav vsakdo odkrije, kako gleda Rebulo na lastno delo, kaj mu pomeni pisateljstvo, kateri so njegovi vzori, kako gleda na druge literarne ustvarjalce, kakšno vlogo igra v njegovem življenju narodna zavest, kaj mu pomeni vera in kakšno je sploh njegovo gledanje na življenje,« je zapisano v

predgovoru knjižice. Slovenski kulturni klub se je skratka zavedel, da ima v rokah dragocen dokument, ki ga sedaj izdaja v lični opremi Edvarda Žerjale. Knjižica naj bi bila poklon pisatelju in profesorju Rebuli ob njegovi 65-letnici in ob njegovem odhodu v pokoj. A ni le to. Obenem je tudi lepo darilo samim slovenskim dijakom, ki imajo tako možnost, da se поблиže seznanijo z enim od protagonistov sodobne slovenske književnosti. Knjižica **Večer z Alojzom Rebulo** je razdeljena v dva dela. Prvi zajema tekst, ki ga je na novembrskem večeru v SKK prebrala prof. Diomira Bajc, h kateremu je ob koncu dodan še seznam del pisatelja z Opčin. V drugem delu je objavljen zanimiv pogovor med pisateljem in mladimi člani SKK. Publikacijo dopolnjujejo črno-bele fotografije s srečanja z Rebulo in z njegovih nastopov na Dragi.

La Contrada začinja novo leto z igralko Ariello Reggio Dve sodobni enodejanki v gledališču Cristallo

Tržaško gledališče La Contrada bo v soboto, 6. januarja, začelo s predstavami v novem letu. Na odskih deskah gledališča Cristallo bo igralka Ariella Reggio odigrala dve enodejanki sodobnih italijanskih dramatikov, in sicer La vedova nera Claudia Terrona in Grisaglia blu Sergia Velittija, ki ju je režiral Mario Licalsi.

Reggiova je debitirala v teh dveh enodejankah lanskega julija, ko je nastopila v okviru poletne gledališke revije Teatro-attore, tokrat pa ju bo ponovila izven abonmaja. Rdečo nit, ki povezuje ti zgodbi »vsakdanje norosti«, predstavlja osamljenost protagonistk, znanstvenikove žene, ki se lahko končno vsa posveti možu, potem ko ga je prizadela paraliza (La vedova nera) in matere, ki je na sodišču obtožena, da je s strupom za miši zastrupila svoje otroke (Grisaglia blu). Obe deli sta bili prvič uprizorjeni leta 1959, družji pa ju več elementov. Obe sta grajeni na klasičnem trisopni način, Terronovo »Črno vdomo« je igrala Diana Torrieri, ki je bila tudi mati Sergia Velittija. Carlo Terron spada med najbolj pronicljive sodobne italijanske dramatike. Njegova dela so med drugim igrali nekateri vrhunski italijanski igralci, kot so na primer Tino Carraro, Evi Maltagliati, Anna Proclemer, Giorgio Albertazzi in Paola Borboni. Sergio Velitti je zaslovel z romanom Bellicapelli (1958), napisal pa je več enodejank v italijanščini in tudi neapeljskem in rimskem narečju.

Na sliki: Ariella Reggio v enodejanki Grisaglia blu

Goriški filmski entuziasti zadovoljni s svojim lanskim obračunom Optimistična Gorica Kinema in Film Video Monitor

Posnetek iz filma Sweetie Avstralke Jane Campion

Kot vsaka kulturna dejavnost »prejšnjega desetletja«, ki pa se še nikakor ni izsušila in nadaljuje svoj razvoj, tako stopa v 90. leta z optimističnim navdihom tudi Gorica Kinema — Gorizia Cinema, letni izbor filmov, ki jih Kinoateljje ponuja vsak četrtek celotnemu goriškemu občinstvu v najlepši, najbolj opremljeni in najudobnejši (kino)dvorani mesta, v slovenskem Kulturnem domu. Gorica že, a Kinema? Če se je Kinoateljje v zadnjem času posvetil bolj filmsko-organizacijsko-kritičnim opravilom (z dokumentarjem Zamejci pa tudi produkcijskim), se je pred leti prav okoli »kinema« razvila interna »jezikovna« debata. Iskal se je namreč enakovreden izraz italijanskemu (angleškemu) »cinema«, da bi ga lahko izvirno uporabili v novem »logu« sezone, obenem pa bi tako izostrili sporočilnost preobteženemu izrazu »film«, ki kot utrujena kariatida podpira (vsaj) dve pojmovni področji, in sicer »film« kot ustvarjanje oz. sam sistem filmske produkcije ter »film« kot sleherni proizvod na filmskem traku oz. odgovarjajoče umetniško delo. V pričajanju, da bo kdo taka »praktična« razglabljanja nadaljeval, je beseda »obstala« v rabi.

Kakorkoli že, Gorica Kinema — Gorizia Cinema 1989/90 je prva sezona, v kateri so bili filmi izbrani in napovedani že na začetku, medtem ko se bodo predvajanja nadaljevala tja do maja 1990. Sezona se je torej začela 2. novembra 1989 s filmom Bruna Nuytena **Camille Claudel**, trpko zgodbo genialne sestre katoliškega literata Paula Claudella. Skozi omamno, a tudi samovšečno fotografijo se Isabelle Adjani preizkusi v nosilni vlogi čudežne kiparske ustvarjalke, katero veliki Auguste Rodin izkoristi v svoj dobiček in v njeno pogubo. Vendar pa se je v poltretji uri predvajanja gledalčevega potpežljivost utrudila iskanja veličastnega optičnega učinka v kosti ohlapne dramaturgije, zato ga je predvidevana in napovedana Camillina zblaznitev pustila hladnega. Neprimerno boljše je izzvenel tankočutni **Gospod Hire** (režija Patrice Leconte), ki dramatičnost Simenonovega romana zariše v sanjavo in rahlo vzdružje: izjemno komunikativen in sporočilen film brez stereotipov. Le-teh pa se je okoristil Alain Resnais, plodna eminenca francoskega filma, v svoji filmski komediji **Hočem domov**. V izvirni »kulturni priliki« je soočil dobrodušnega ameriškega starčka, risarja stripov in njegovo hčerko z Evropo, njenimi vrednotami in tradicijo. On je in hoče ostati Američan, stripe riše in kultura ga ne zanima; hčerka pa je nasprotno zagledana v evropskost (Baudelaire!). Medtem pa ko oče skozi svojo določnost najde stik z okoljem v svoji izraz-

nosti (strip!), je za hčerko kulturno samozatajevanje usodno. Francoska trojka je torej otvorila sezona Gorica Kinema — Gorizia Cinema 1989/90, Nemecc Percy Adlon pa je v svojem **Rosalie gre nakupovat** ponovno predstavil svojo tevtovno zvezdo stalnico, zalito Marianne Sägerbrecht. Goričane je pa pritegnil v največjem številu Poljak Krzysztof Kieslowski s svojim **Kratkim filmom o ljubezni**, poglavjem iz **Dekaloga**, izbirne ekranizacije desetih božjih zapovedi. Zgodba je napisana v klasičnem filmskem jeziku, ki ga plemeniti kristalna dramaturgija strnjena razpleta dogodkov in občuteno človeško doživljanje. Vse se vrti okoli enostavnega, spektralnega jedra — ljubezni med dvema, po življenjskem okolju in starosti različnima. Drugačna moč pa čeprav slična po intenzivnosti se je odbila iz filma **In bila je luč** gruzinskega mojstra Otarja Iosseljanija.

Do 5. Film Video Monitorja, ki bo na vrsti od 2. do 6. marca 1990, pa se bo odvil drugi krajec revije Gorica Kinema. Nocoj se bo vrtil film Giannija Amelija **Fantje iz Ulice Panisperna**, ki govori o magičnem trenutku italijanske fizike, ko so rasli »bodoči« Majorana, Fermi, Segre. Sploh pa se ves krajec Kinema odvija v pečatu italijanskega filma, ker bosta na sporedu tudi dve srečanja z avtorjem. V četrtek, 11. januarja, bo stopil pred goriško občinstvo Mario Brenta, režiser filma **Mai-col**. Film je drama proletarskega okolja v Milanu, zanimiv pa je tudi zato, ker je nastal v sklopu delovanja filmskega centra Ipotesi Cinema v Bassanu. Franco Pivoli avtor intimnega posluha za naravo in »biološko dimenzijo« človeka bo drugi gost in bo 22. februarja predstavil svoje zadnje delo, **Nostos, Povratek**. Ob omenjenih italijanskih filmih izstopajo iz selekcije še **Jésus of Montréal** Denysa Arcanda (**Zaton ameriškega cesarstva**), ki ga je v Cannesu nagradila žirija, **Sweetie** Avstralke Jane Campion, ki je prav tam navdušil zbrano kritiko in **Cookie** »Madonnine« režiserke Susan Seidelman, ki tokrat vklopi v svojo ekipo Petra Falka in Jerryja Lewisa.

ALEŠ DOKTORIČ

Rastoč uspeh goriškega Kinoateljeja

Igor Princič je koordinator Kinoateljeja, zato tudi »gibalna os« sezone Gorica Kinema. **Koliko članov šteje Kinoateljje?** Preko 700. **Premiersko predvajanje filmov brez repriz odgovarja po tvojem pričakovanju občinstva?** Deloma. Seveda bi gledalci radi imeli isti film tudi več dni na razpolago. V takem primeru pa bi postal Kulturni dom navadna kinodvorana, kar ne ustreza več namenu sezone Gorica Kinema. Enkratnost filmskega ogleda ustvarja namreč občutek dogodka, nekakšno »filmsko gledališče«.

Kakšen je bil in je odziv mesta? Sedanji uspeh in velik odziv gledalstva ter dejstvo, da je občinstvo stalno raslo vse od negotovih začetkov v letu 1981, posebej pa še v zadnjih dveh letih, razkriva po mojem dve stvari: prvič, da občinstvo ceni vsebinski pristop, ki temelji na kvaliteti programa; drugič, da se je v teh letih zgradila kultura odprtega prostora med Slovenci in Italijani. Prav to srečevanje brez predsodkov je vzrok in posledica uspeha obenem. Slišati je tudi, da so dejavnosti v Kulturnem domu ravno zaradi tega zanimivejše. Vse to pa je tudi rezultat doslednega in dolgoletnega obnašanja Kinoateljeja, ki je temeljilo v pričajanju, da je vsakršno ločevanje — politično med Slovenci, narodnostno med Slovenci in Italijani — odtujujoče za človeka in okolje. (A. D.)

Po mnenju revije Prospettive nel mondo je najslabšo knjigo napisala Marina Ripa di Meana Najlepša v kraljestvu, najslabša v literaturi!

Prelom iz starega v novo leto je že tradicionalno postal čas obračunov. V teh dneh v sredstvih javnega obveščanja kot gobe po dežju poganjajo raznorazne lestvice najboljših, najlepših, največjih, skratka tistih »naj«, ki so v komaj preteklem letu največ pomenili, največ storili, največ presenetili, največ... Tudi italijanska revija *Prospettive nel mondo* že vrsto let ob prehodu v novo leto objavlja svojo posebno lestvico, ki vsaj v Italiji nima primere. Petdeset njenih urednikov se tačas izreče o najslabši knjigi minulega leta! Lestvica »najslabših piscev« je še vsakič dvignila med italijanskimi literati precej prahu, kar je za tiste, ki se poklicno ukvarjajo z literaturo, povsem razumljivo. Letos, ob razglasitvi rezultatov, se je tudi dvignil pravcat oblak prahu, ki pa je imel bolj mondeni kot literarni predznak. Revija *Prospettive nel mondo* je namreč za najslabšo knjigo lanskega leta izbrala delo *La più bella del reame* (Najlepša v kraljestvu) znane predstavnice italijanskega jet seta Marine Ripa di Meana. »Marina«, kot ji kar na kratko pravijo njeni najbližji (le-teh pa ni malo...), je na lestvici najslabših prekosila tako slavno ime, kot je angleški pisatelj indijskega porekla Salman Rushdie, ki je s svojimi Satanskimi stihii »osvojil« drugo mesto. Tretje mesto te neprestizne lestvice je pripadlo knjigi *L'orto del paradiso* (Nebeski vrt) Giannette Alberoni, soproge znanega italijanskega sociologa Francesca Alberonija. Marina Ripa di Meana ni bila preveč presenečena, ko so jo izbrali za »najslabšo pisateljico«. Izjavila je, da ne piše literature, pač pa se omejuje na opis pretežno erotično-veseljaških dogodivščin, ki jih je preživela v svojem burnem življenju. O anketi revije *Prospettive nel mondo* je ironično povedala le, da je »spet prva«, kar je navsezadnje zanjo najvažnejše. *La più bella del reame* je njena druga knjiga. Po prvi knjigi, *I miei primi quarant'anni* (Mojih prvih štirideset let) so posneli film z očarljivo Carol Alt v njeni vlogi, že sedaj pa se založniki in producenti potegujejo za njeno tretje knjizo delo — kriminalno, popoprano seveda s seksom, ki naj bi vsaj po napovedih avtorice zasenčila vse dosedanje erotične zgodbe. Uredniki revije *Prospettive nel mondo* bodo torej po vsej verjetnosti še imeli opravka z »najlepšo v kraljestvu«... Na sliki: Marina Ripa di Meana, po mnenju revije *Prospettive nel mondo* »najslabša pisateljica v letu 1989,« v eni od svojih sicer običajnih izzivalnih poz.

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 4 - din (40.000 - din), naročnina za zasebnike mesečno 70 - din (700.000 - din), polletno 390 - din (3.900.000 - din), letno 780 - din (7.800.000 - din). Celoletna naročnina plačana vnaprej se med letom ne povzga.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Mali oglaš 850 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

četrtek, 4. januarja 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958

CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

izdaja in tiska ZTT Trst FIEG
Član italijanske zveze časopišnih založnikov FIEG

Ugrabitelji so posredovali fantovo fotografijo

Cesare Casella je živ Družina prosi za molk

MILAN — Cesare Casella je živ, ugrabitelji pa so se ponovno javili družini s pismom, ki nosi podpis ugrabljenega fanta. Vest o tem je posredoval milanski državni pravnik Adolfo Beria D'Argentine.

Ugrabitelji so naslovili večjo kuverto na ime publicista Antonia Delfina, doma iz Bovalina pri Locriju. Delfino je tudi ravnatelj tamkajšnjega tehničnega zavoda in je pismo našel med redno šolsko pošto.

V kuverti, ki jo je nemudoma izročil državnemu pravniku Roccu Lombardu, je bila tudi fotografija ugrabljenega Caselle. Fant je bil obrt in na kratko ostrizen. Obleden je bil z debelo volneno majico in vetrnim jopičem, v rokah pa je imel izvod dnevnika Corriere dello sport, ki je imel na naslovi strani vest o slabosti, ki je obšla igralca Lionella Manfredonio.

Starši ugrabljenega Caselle so že pred nekaj tedni prosili tolpo, naj jim posreduje dokaz, da je Cesare

še živ. Poleg tega pa je družina prosila vse virove javnega obveščanja, naj opustijo primer Casella, ker je to motilo ugrabitelje. Tudi tokrat je Cesarova mama sicer z zadovoljstvom komentirala vest o pismu, vendar je obnovila prošnjo, naj se o ugrabitvi piše čim manj.

Pismo, ki so ga izročili publicistu, je bilo napisano z normografom. V prvem delu so se razpisali ugrabitelji, ki so sporočili družini, da je Cesare živ, da ga niso nikoli mislili umoriti, poleg tega pa, da je Giuseppe Strangio povedal policiji že vse. Obrazložili so tudi razlog dolgotrajnega molčanja, saj so napisali, da niso mogli stopiti v stik z družino veliko prej, zakonca Casella pa že dobro vesta zakaj.

V drugem delu pisma so ugrabitelji prepustili besedo Cesaru, ki je v šestih vrsticah napisal, da se počuti dobro in je prosil starše, naj »prijazno« upoštevajo možnost izplačila zaključne vsote, ki jo zahtevajo ugrabitelji.

Na Balkanu bo demokratizacija družbe izredno težavna Izbruh bolgarskega nacionalizma ob priznanju prvih pravic Turkom

Nasilje na meji med Iranom in Sovjetsko zvezo Panislamski fundamentalizem že dviga glavo?

MOSKVA — Po sporočilu agencije TASS je na 137 kilometrih svojetsko-iranske meje, na območju Nahičevanske avtonomne republike, prišlo do resne destabilizacije razmer, z namenom vnašanja nereda na celotno območje Zakavkazja. Iranske oblasti so pozvale Moskvo naj z učinkovitimi ukrepi prepreči nadaljevanje nemirov. O nasilju poročajo tudi iz azerbajdžanske enklave Gorski Karabah. Panislamizem dviga glavo?

Sovjetska zveza se sooča z novim izbruhom nasilja, ki tokrat prestopa zlasti njene južne meje. Po skopih in zapoznelih uradnih obvestilih so neimenovani skrajneži v noči iz 31. decembra na prvi dan letošnjega leta, na obmejnem sovjetsko-iranskem območju, v Nahičevanski sovjetski avtonomni republiki, uprizorili pravcato razdejanje, saj so »pod vplivom alkohola in mamil« požigali in rušili inženirsko-tehnične objekte vzdolž skupne meje. Uničevali so mejnike in obmejna znamenja, podirali stražne stolpe, požgali sovjetske zastave. Z nasiljem ni bilo prizanešeno niti družinam uslužbencev in

pripadnikom obmejnih enot. Uradni viri ne poročajo o številu žrtev, materialna škoda pa znaša več milijonov rubljev. Skrajneži so z barbarškimi akcijami vdrli na iransko ozemlje, zato je delo obmejnih služb do skrajnosti težavno. Iranske oblasti so zaradi incidenta, na Moskvo že naslovile protestno noto in vodstvo pozvale, naj z učinkovitimi ukrepi pravočasno prepreči nadaljevanje nemirov in odpravi posledice nastalega stanja.

O krvavih spopadih in brezumnem nasilju poročajo tudi iz Stepanakerta, prestolnice gorsko-karabaške avtonomne pokrajine, kjer je prišlo do napada na kadete t.i. notranje vojske, ki so s samoobrambnim streljanjem preprečili spopad širših razsežnosti. O napadih skrajnežev poročajo tudi iz azerbajdžanskega rajona Dželilabad, kjer so nasilneži vdrli na sedež lokalnega partijskega vodstva, ranili prvega sekretarja Alijeva in 63 pripadnikov milice.

Med omenjenimi dogodki na videz ni skupnega imenovalca, toda če upoštevamo, da Azer-

bajdžan, zaradi spora z Armenci, le ti so kristjani, praktično že leto dni živi na robu državljanske vojne, postane slika jasnejša. V tej republiki živi 6,9 milijona prebivalcev, od tega 78% Azerbajdžancev, po 8% je Rusov in Armenec. Več kot polovica azerbajdžanskih bratov, okrog 6 milijonov, jih živi v sosednjem Iranu in poglavitni razlog najnovejšega divjanja na meji je najbrž nezadovoljstvo nad umetnim ločevanjem azerbajdžanskega, islamskega prebivalstva, ki ga je v začetku 19. stoletja osvojila in priključila Rusija. Neuradno se je izvedelo, da so nekateri fundamentalisti iz azerbajdžanskih vrst očitali Moskvi, da iransko-sovjetska meja Azerbajdžance spominja na berlinski zid. Že med lanskim sovjetsko-iranskim vrhunskim srečanjem so v Bakuju, glavnem mestu Azerbajdžana, vihrale zelene zastave, izbruh doslej zadrževanega panislamizma je zato za vodstvo v Kremlju nova brazgotina na sicer krvavečem mednarodnem tkivu.

MIHA LAMPREHT

SOFIJA — Petkov sklep politbiroja bolgarske komunistične partije o vrnitvi izvornih imen in priimkov pripadnikom turške manjšine v Bolgariji je po vsem sodeč naletel na nasprotujoče si reakcije. Medtem ko je za Turke to prvi korak k popolni uveljavitvi njihovih pravic, pa številni Bolgari obsojajo ta sklep kot izdajo domovine. Južna območja Bolgarije, kjer je turška manjšina najmočnejša, pretresajo množične protiturške manifestacije. Bolgarski nacionalisti so se množično zbrali tudi pred skupščino v Sofiji, ki bi morala 15. januarja razveljaviti protiturško zakonodajo iz leta 1984. Manifestanti glasno zahtevajo ohranitev teh zakonov in zahtevajo referendum, na katerem se bodo vsi Bolgari izrekli, če pristajajo na uzakonitev pravic za manjšine v Bolgariji.

Politbiro je pozval prebivalstvo, naj takoj prekine manifestacije, ker v sodobni Bolgariji ni prostora za nacionalizem in šovinizem, kot tudi ne za islamski integralizem. Oblasti so se po vsem sodeč znašle v zagati. V sklopu demokratičnih reform po odstranitvi Todora Živkova ni mogla izostati manjšinska zaščitna zakonodaja. Prejšnji režim je namreč izvajal nasilno asimilacijo Turkov, ki jim je administrativno spreminjal imena in priimke ter prepovedal rabo turščine v javnosti.

Na sliki (telefoto AP): protest bolgarskih nacionalistov.

Izredne gneče pred kvesturami

Zakonski odlok, ki sanira položaj priseljencev iz držav izven Evropske skupnosti, je včeraj povzročil precej hude krvi in zapletov pred italijanskimi kvesturami. Najhuje je bilo v severni Italiji, kot zgovorno dokazuje slika pred uradom za tujce milanske kvesture. Povsod je prišlo do neskončni vrst. Vsi nezakoniti priseljenci so hoteli že včeraj dobiti dovoljenje za bivanje. Odlok namreč predvideva sanacijo za vse tiste, ki so se v Italiji nahajali do 31. decembra in to v roku enega meseca. Med političnimi silami pa so že polemike, ker odlok ne bo zaustavil novih pritihoapljenih priseljencev (Telefoto AP)

V Pakistanu se je zrušil most na desetine mrtvih in ranjenih

LAHORE — Na desetine ljudi je v pakistanskem Hafizabadu nedaleč od Lahoreja pedsinočnim izgubilo življenje, ko se je zrušil neki star most. Železna konstrukcija se iz časov britanskega kolonialnega obdobja je bila že dotrajana, zato so oblasti sklenile, da bodo most razstavile. Delavci so začeli s predhodnimi deli, ta posel pa je priklical na desetine radovednežev, ki so si hoteli od blizu ogledati nanavaden posel. Nenadoma se je zarjavela struktura začela lomiti. V splošni paniki so vsi začeli bežati. To pa ni uspelo vsem delavcem in radovednežem, tako da je v globino zgrmelo ogromno ljudi. Po prvih podatkih naj bi življenje izgubilo 40 oseb, nekaj ducatov jih je ranjenih; časopisje pa že navaja, da bi bil lahko končni obračun še hušji.

Zaradi izrednega mraza že 110 mrtvih v Bangladešu

DAKA — Letošnja zima bo nedvomno zabeležena v meteoroloških statistikah kot izredno neobičajna. Medtem ko se skoraj vsa Evropa koplje v soncu in primanjkuje snega celo za vzorec, pa drugje beležijo pravo ledeno stihijo. Še najbolj presenetljivi so podatki iz severnega Bangladeša, kjer je zaradi izredno nizkih temperatur že izgubilo življenje več kot 110 oseb.

Na tem monsunkem področju so temperature pod ničlo prava redkost,

v zadnjem tednu pa je živostrebni stolpec zdrknil globoko pod ničlo, kar ne pomnijo že trideset let, tako da je led raznesel pred mrazom nezavarovane vodovodne cevi. Ker je to območje pred časom prizadel silovit jenski monsun, je precej brezdomcev, ki še vedno živijo v šotoriščih in drugih zaslinih bivališčih, in prav med temi reveži je bilo največ žrtev. Mednarodni rdeči križ je na prizadeto območje prvič poslal poleg običajne pomoči tudi tople obleke in odeje.

Honeckerja izgnali iz stanovanja

VZHODNI BERLIN — Elegantni stanovanjski blok, v katerem so živeli vodilni člani bivše vzhodnonemške politične garde, bo v nekaj tednih postal klinični center za paraplegike. Prvih 400 bolnikov bi moralo vstopiti že februarja, večina stanovanj pa je še vedno zasedena.

Med osemnajstimi bivšimi voditelji SED, ki se še niso odselili, sta tudi Erich in Margaret Honecker. Priletnemu politiku bi morali med drugim soditi zaradi zlorabe javnega položaja, niso ga pa še aretirali, ker je težko bolan. Njegova bolezen nima nikakršnega opravka z boleznijo, ki tare bodoče goste kliničnega centra, je dejal funkcionar ministrstva za zdravstvo, ki je dodal, da bi se moral Honecker čim prej odseliti, sicer ga bodo morali zapoditi, saj so mu že izročili nalogo izgonu.